

Vailla vakinaista asuntoa ry

TOIMINTASUUNNITELMA - 2025

”Suomessa vailla vakinaista asuntoa on edelleen lähes 3500 ihmistä. Vva ry haluaa varmistaa, ettei asunnottomuutta kokeneiden tilanne yhteiskunnassa heikkene kohtuuttomasti ja jokaiselle järjestyy mahdollisuus itsenäiseen asumiseen sekä tarvittavat tukipalvelut”

www.vvary.fi

LYHYT katsaus vuoteen 2025

Vva ry:n kaiken toiminnan tarkoituksena on varmistaa, ettei asunnottomuutta kokevien tilanne heikkene yhteiskunnassa kohtuuttomasti ja että kaikille järjestyy mahdollisuus itsenäiseen asumiseen sekä tarvittavat tukipalvelut.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelma on sitoutunut poistamaan pitkäaikaisasunnottomuuden seuraavan hallituskauden aikana. Vva ry:n edustaja on valittu hallituksen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelman johto- ja ohjelmaryhmien jäseneksi ja koittaa vaikuttaa ohjelmakauden aikana toimenpiteisiin asunnottomuuden vähenemiseksi hyvinvointialueilla sekä tuo asunnottomien äänen mukaan päätöksentekoon. Kaikki Vva ry:n oma toiminta sekä palvelut tähtäävät asunnottomuuden vähentymiseen.

Hallitusohjelmassa on kuitenkin sellaisia toimenpiteitä, jotka toteutuessaan vaarantavat tämän tavoitteen sekä lisäävät asunnottomuuden riskejä haavoittuvassa asemassa olevissa väestöryhmissä. Helsingin kaupunki on linjannut myös strategiassaan, että se aikoo poistaa asunnottomuuden vuoteen 2025 mennessä.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoitukseen päätetyt leikkaukset vaikuttavat jo vuoden 2025 toimintoihin. Järjestön hallitus tulee linjaamaan yhdessä henkilöstön kanssa, miten leikattava osuus kohdentuu toimintaan. Tulevaisuuden haasteena ovat yhä kasvavat kustannukset, ALV:n nousu, palkkojen TES-korotukset ja inflaatio. Järjestön talous täytyy tasapainottaa siten, ettei taseeseen synny lisää miinusta. Järjestöjen palvelujen tarve tulee kasvamaan avustettavien kohderyhmien/ihmisten elämäntilanteen heikentyessä sosiaaliturvaleikkausten myötä.

Asumispalveluiden tuottaminen

Asumispalveluiden tuottaminen nykyisin hinnoin ja ehdoin on iso riski Vva ry: n toiminnalle, vaikka toiminta itsessään on Vva ry:n ideologian ja mission mukaista. Suomen ensimmäinen Asunto ensin -yksikkö Sällikoti on koti 28 pitkäaikaisasunnottomalle miehelle. Helsingin Diakonissalaitos irtisanoi Vva ry:n vuokrasopimuksen kiinteistöstä vuoden 2023 alussa, jossa Sällikoti oli sijainnut vuodesta 2007. Sällikoti voi toimia väliaikaisissa tiloissa vielä vuoden 2025 ja vuoden 2026 alusta Sällikodin

toiminnalle tulee löytää Asunto ensin -malin täyttävät tilat Helsingin alueelta. Vva ry etsii aktiivisesti uusia tiloja Sällikodin toiminnalle.

Vva ry tuottaa Helsingin kaupungin ostopalveluna ympärivuorokautisen tuen Tupa-tilapäismajoitusyksikössä 50 asukkaalle. Kiinteistö, jossa tilapäismajoitus Tupa toimii, on kohonneiden kiinteistökustannuksen vuoksi vaikea saada kannattavaksi toiminnaksi. Mikäli asiaan ei löydetä ratkaisua, Vva ry voi joutua luopumaan tilapäismajoituksen tuottamisesta.

Muu toiminta

- Vva ry on poliittisesti ja aatteellisesti vapaa kansalaisjärjestö ja sen rooli asunnottomien edunvalvojana on erityinen. Vva ry on valtakunnallisen Soste ry:n jäsen ja osallistuu Sosten kautta sosiaali- ja terveysjärjestöjen vaikuttamistyöhön. Vva ry:n edustaja on valittu Sosten valtuuston varajäseneksi kaudelle 2024-2026.

Vaikka yhteismajoituksesta on Suomessa lähes luovuttu, kaikille ei vielä ole järjestynyt mahdollisuutta itsenäiseen asumiseen. Euroopassa yhteismajoituksesta ei ole luovuttu.

Vva ry on ollut eurooppalaisen asunnottomuusjärjestöjen kattojärjestön FEANTSA:n jäsen vuodesta 1998. Järjestö osallistuu yhdessä FEANTSA:n kautta EU:n asunnottomien kehittämisverkoston työhön (EPOCH - EU Homeless Platform), jotta kaikkiin Euroopan maihin saadaan yhteneväinen asunnottomuusstrategia ja mitattavat tilastot. Vva ry voi toimia kumppanina myös muissa kansainvälisissä ja eurooppalaisissa hankkeissa, Erasmus +, ESR jne.

- Asuntopoliittista vaikuttamistyötä tehdään aktiivisesti vaikuttamalla asuntopoliittisiin päätöksentekoprosesseihin
- Vva ry on ottanut järjestöjen mahdollisiin yhdistymisiin kantaa siten että kaikista tuki- ja hallintopalveluista voidaan etsiä säästöjä yhdistämällä niitä, mutta järjestöjen yhdistymistä se ei kannata organisaatioina koska ideologiset erot voivat olla suuria. Järjestö osallistuu kansainväliseen vaikuttamistoimintaan EU:n tasolla kattojärjestön FEANTSA:n jäsenenä sekä kertomalla työstään erilaisissa tilaisuuksissa ja seminaareissa. Vva ry:n jäsenet voivat toimia osallisuuskliesterissa asiantuntijoina ja uuden EPOCH rahoituksen kautta muissa tehtävissä.
- Järjestö hakee STEA:lta jatkohakemuksina yleishyödylliseen toimintaan Ay-avustuksen ja Ak-avustukset Matalan kynnyksen, Kokeman sekä Supernovatin toimintaan yhdessä Naistenkartano ry:n kanssa. Supernovat -hanke ja ASVA-hanke päättyivät vuonna 2024. Asva-hankkeeseen ei voinut hakea jatkorahoitusta. Vva ry hakee rahoitusta vapaaehtoistoimintaan osana Helsingin kaupungin järjestöavustusta. Naistenkartano ry: n kanssa haettu yhteishanke Supernovat sai Ak avustuspäätöksen ja sille haetaan jatkoa.
- Vuonna 2023 alkanut hanke Stop Häädöille -hanke päättyy vuonna 2025.
- Vuonna 2024 alkanut NOAT- hanke jatkuu STEA:n rahoituksella vuosina 2025 - 2026.
- Varainhankintaan ja omaan kampanjointiin panostetaan aktiivisen sosiaalisen median, -viestinnän, tempauksien ja tapahtumien avulla.

- Helsingin kaupungin järjestöavustuksesta haetaan avustusta vapaaehtoistyön koordinointiin sekä Vartiosaaren ja Soldiksen päihitteettömään toimintaan. Matalan kynnyksen toimintaan voidaan hakea avustusta myös KEUSOTE:n hyvinvointialueelta. Soldiksen saunaa rakennetaan olemassa olevien resurssien mukaan.
- Vva ry valitsee vuodeksi 2025 uuden julkisuudesta tunnetun kummin, joka osallistuu Vva ry:n sekä viestintä- että vaikuttamistoimintaan ja käytännön työhön. Aikaisempina kummeina ovat toimineet näyttelijä Jenni Kokander, ihmisoikeusaktivisti Ujuni Ahmed sekä vuoden 2024 Henri Alen.

1. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn, vähentämiseen ja poistamiseen tähtäävä tiedotus- ja vaikuttamis- ja edunvalvontatoiminta

Vva ry on vuonna 1986 asunnottomien itsensä perustama uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö. Vva ry toimii asunnottomien edunvalvojana eri foorumeilla vaikuttaen yksilötasolla kunkin asunnottoman tilanteeseen sekä yhteiskunnallisella tasolla lainsäädäntöön ja palvelurakenteisiin.

Järjestötyön ytimessä ovat asunnottomien edunvalvonta, osallisuuden edistäminen ja vaikuttamistyö asunnottomuuden poistamiseksi. Järjestö ylläpitää yhteiskunnallista keskustelua asunnottomuudesta ja toimii yhteistyössä kuntien, hyvinvointivaltioiden, valtion ja järjestöjen kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti. Järjestö tarjoaa toiminta-areenan asunnottomuuden vastaisesta työstä kiinnostuneille ihmisille ja yhteisöille.

Toimintamuotoja ovat: edunvalvonta-, vaikuttamis- ja verkostotyö, kansainvälinen yhteistyö, vaikuttamisviestintä, jäsenpalvelut, vapaaehtoistoiminnot, Aukki-lehti, kampanjat ja varainkeruu sekä tapahtumat, kuten Vva ry:n koordinoima valtakunnallinen tapahtuma Asunnottomien yö.

Aukki-lehti ilmestyy 2–3 kertaa vuodessa, eduskunnalle toimitetaan lausunto erityisryhmien asumisesta sekä muita lausuntoja tarvittaessa. Vva ry osallistuu yhdessä Sillanrakentajien kohtuuhintaisen asumisen tavoitteiden saavuttamiseen ja uutiskirje lähetetään ajankohtaisista asioista yhteistyökumppaneille neljä kertaa vuodessa.

1.1. Tavoitteet vuodelle 2025

Suomessa vailla vakinaista asuntoa oli 3 429 ihmistä Auran tilaston mukaan vuonna 2023. Ulkona, rappukäytävissä ja ensisuojuissa yöpyi 464 ihmistä. Pitkäaikaisasunnottomia oli 1 018.

Asunnottomuustilastot ja Vva ry:n ruohonjuuritason edunvalvontatyön havainnot kertovat asunnottomuusryhmien ja Vva ry:n kävijöiden palvelutarpeiden monimuotoistumisesta ilmiön sisällä. Järjestön uskonnollisesti ja puoluepoliittisesti vapaa toiminta tukee hallituksen tavoitetta

pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Hallituksen leikkauspolitiikan seurannaisvaikutusten, vuokrien korotusten ja häätöjen kasvun, elinkustannusten nousujen, yritysten konkurssien vuoksi riski jäädä asunnottomaksi kuitenkin kasvaa. Ulosottolaitoksen tilastojen mukaan häädöt ovat kasvaneet keskimäärin 20 % suurimmissa kunnissa ulosottolaitoksen tilastojen mukaan.

Vva ry edistää ja puolustaa asunnottomuutta kokevien ja asunnottomuusuhan alla olevien oikeuksien toteutumista tuottamalla asiantuntijatietoa sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti. 83 % (n=88) sidosryhmäkyselyyn vastanneista katsoi, että Vva ry on onnistunut vaikuttamistyössä asunnottomuuden poistamiseksi.

Asiantuntijuudella varmistetaan haavoittuvassa asemassa olevien äänen kuuluminen yhteiskunnallisessa päätöksenteossa, taataan tiedonkulku päättäjätasolta asunnottomuutta kokeville; vastataan yhteiskunnan, median ja järjestökentän tiedontarpeisiin. Jotta asunnottomuuden ennaltaehkäisy ja poistaminen on mahdollista, tarvitaan resursseja sekä saumatonta ja kilpailuvapaata yhteistyötä, yleisen asenneilmapiirin muuttumista ja asunnottomuudesta johtuvan stigman vähenemistä. 87 % (n=88) sidosryhmäkyselyyn vastanneista katsoi, että järjestö on onnistunut asunnottomien ihmisten oman äänen esilletuomisessa.

Vuonna 2023 mediayhteistyön kautta tavoitettiin 74 078 138 henkilöä. Vva näkyi 28 eri mediassa. Mediaosumia oli yhteensä 234, muun muassa Yle:n 8-minuuttia -ohjelmassa, MTV3:n Huomenta Suomessa sekä muissa lukuisissa suomalaisissa ja kansainvälisissä medioissa.

Edunvalvonnan ja vaikuttamistyön pääyhteistyökumppanit ovat Verkostokehittäjät, Y-säätiö, Sillanrakentajat- verkosto, Pro-tukipiste; Margit verkosto, NAL, Asunnottomien palveluiden tuottajat pk-seudulla ja hyvinvointialueilla; asunnottomuustoimijoiden vaikuttamisverkosto, EPT-verkosto, Asunnottomien Yön kansalaisliikkeen toimijat, Feantsa, EU-hankkeissa tehtävä vaikuttamistyö sekä Ihmisoikeusliitto.

1.2 Käytännön toiminta vuonna 2025

Tavoite 1: Asunnottomuutta kokevien näkökulma asunnottomuudesta ja sen ratkaisusta on huomioitu yhteiskunta- ja asuntopoliittisessa päätöksenteossa paikallisesti, valtakunnallisesti ja EU-tasolla.

Alatavoite: Kansallisessa asunnottomuustyössä on huomioitu haavoittuvassa asemassa olevien erityistarpeet asumisessa ja sen turvaamisessa.

Toiminta ja tuotokset

Vva ry on johtoryhmän jäsenenä hallituksen ohjelmassa pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi vuoteen 2027 mennessä ja esittää ryhmässä toimenpide-ehdotuksia. Vva tuo haavoittuvassa asemassa olevien asumisen ja tuen erityistarpeet mm. verkostoissa: Verkostokehittäjät, Pohjoismaiden ja Suomen asunnottomuustoimijoiden verkostot, asuntopoliittisten toimijoiden verkosto (Sillanrakentajat) sekä MARGIT-verkosto (marginaalissa elävien tai stigmatisoitujen ihmisten perusoikeudet). Vva kerää ajantasaisen tiedon asunnottomien tilanteesta ja tuo sen esiin työryhmissä, lausunnoissa sekä viestinnän keinoin. Vva antaa lausuntoja eduskunnalle ja kontaktoi

poliittisia päättäjiä. Soste ry:n ja Feantsan jäsenyyden kautta turvataan välillisesti asunnottomien oikeuksien huomioimista asuntopoliittisessa päätöksenteossa valtakunnallisesti ja EU-tasolla. Vva viestii Asunto ensin –mallin käyttämisen puolesta sekä tilapäisten asunnottomuusratkaisujen poistamisesta. Vva laatii osana Sillanrakentajat-verkostoa vaalitavoitteet kohtuuhintaisesta asumisesta kunta- ja Hyte-vaaleihin. Vva vastaa ministeriön, eduskunnan ja kaupunginhallituksen lausuntopyyntöihin erityisryhmien asumisesta. Järjestö edistää asunnottomuutta kokeneiden oikeuksien toteutumista eri hankkeiden ohjausryhmissä ja verkostoissa. Vva tekee kannanottoja yhdessä muiden toimijoiden kanssa, tapaa kansanedustajia ja osallistuu Eduskunnan verkostoihin. Uutiskirje 4 krt vuodessa, blogit, tiedotteet ja kannanotot n. 15 kpl vuodessa.

Tulokset:

- Asunnottomien kokemukset, asumisen-, palvelu- ja tuentarpeet ovat tiedossa päätöksentekoprosesseissa.
- Järjestön tuottama ajantasainen tieto asunnottomuudesta näkyy viestinnässä, lausunnoissa ja kannanotoissa.
- Asunnottomien oikeuksia on huomioitu asuntopoliittisessa päätöksenteossa.
- Sillanrakentajien asuntopoliittiset vaalitavoitteet kunta- ja Hyte-vaaleihin on päättäjien tiedossa.
- Ministeriön, eduskunnan ja kaupunginhallituksen, Hyte-alueiden, viranomaisten lausuntopyyntöihin on vastattu.

Tavoite 2: Järjestön viestinnän avulla tavoitellut kohderyhmät ovat tietoisia asunnottomuuteen johtavista syistä ja seurauksista, sekä asunnottomuuden ratkaisusta valtakunnallisesti ja EU-tasolla

Alatavoite: Kohderyhmien ymmärrys asunnottomuutta kokevia kohtaan lisääntyy (mm. syrjimätön kohtaaminen)

Toiminta ja tuotokset

Viestintä pohjautuu järjestön arvoihin, syrjimättömyyteen ja saavutettavuuteen, ruohonjuuritason havaintoihin ja järjestön selvityksiin, toimenpide-ehdotuksiin ja julkilausuntoihin. Viestinnän keskiössä on asennemuutoksen aikaansaaminen ja asunnottomuuteen liittyvän stigman vähentäminen.

Asunnottomuuteen liittyvän taustatiedon monipuolinen saatavuus medialle ja yhteiskunnalle toteutetaan siten, että asunnottomuutta kokevat ja kokeneet ihmiset, vertaiset ja henkilöstö antavat haastattelu- ja asiantuntijalausuntoja; yhteistyötä tehdään yli 100 median kanssa vuoden aikana.

Verkostokehittäjien johto- ja asiantuntijaryhmissä sekä Asunnottomuustoimijoiden vaikuttamisverkostossa viestitään yhdessä asunnottomuuden syistä ja seurauksista sekä

tarvittavista toimenpiteistä. Asunnottomien yöhön liittyen viestitään asunnottomuuteen liittyvistä ajankohtaisteemoista. Kansainvälisiin julkaisuihin kirjoitetaan artikkeleita.

Kävijät, henkilöstö, opiskelijat, vapaaehtoiset, yhteistyökumppanit ja muut kohderyhmät saavat tietoa asunnottomuustilanteesta, tehdyistä toimenpiteistä ja päätöksenteosta kasvokkain, verkossa ja erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa, Asukissa ja sosiaalisessa mediassa, podcasteissa ja blogeissa.

Järjestön toiminnasta ja tuloksista kerrotaan monikanavaisesti muun muassa koulutuksissa, verkossa, puhelimitse. Järjestön omat asunnonhaku- ja palveluoppaat, esitteet ja tiedotteet päivitetään säännöllisesti ja niitä jaetaan järjestön kävijöille ja eri toimijoille.

Tulokset

- Kaikilla kohderyhmillä on faktapohjainen käsitys asunnottomuuteen johtavista syistä ja seurauksista sekä ratkaisusta.
- Järjestöä kontaktoivat toimittajat viestivät asunnottomuudesta eettisesti.
- Järjestön asiantuntijuutta käytetään valtakunnallisesti ja EU-tasolla.
- Kävijät ovat tietoisia poliittisesta päätöksenteosta ja asunnottomuuden poistamiseen tehtävistä toimenpiteistä.
- Kävijöillä on ajankohtaista tietoa heidän oikeuksista, asumisratkaisusta, asunnonhausta ja palveluista.

Tavoite 3: Järjestön toimintaan osallistuvilla vapaaehtoisilla ja yrityksillä on edellytykset kohdata haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä

Alatavoite: Vapaaehtoistoiminta ja yritysyhteistyö vakiintuvat osaksi järjestön toimintamuotoja

Toiminta ja tuotokset

Asunnottomuuden vastaiseen työhön osallistuu vapaaehtoisia ja yrityksiä, jotka saavat mahdollisuuden ja perehdytyksen kohdata kävijöitä, osallistua vaikuttamistyöhön, tukea järjestöä tuotelahjoituksin, tarjota ammattiosaamista kävijöiden tilanteen parantamiseksi. Vuonna 2023 järjestössä oli 152 aktiivista vapaaehtoista ja sidosryhmäkyselyyn vastanneista 85% (N=90) piti järjestön vapaaehtoistoimintaa erittäin tarpeellisena tai tarpeellisena.

Järjestöön palkataan Osallisuuskoordinaattori (AY 50%/AK 25 % / kaupungin rahoitus 25%) koordinoimaan vapaaehtoistoimintaa ja tukemaan vapaaehtoisia, laajentamaan yritysyhteistyötä ja naapurustotyötä, tuottamaan Helsingin Asunnottomien yön päätapahtumaa ja muita tapahtumia tarkoituksenaan mm. vastata kävijöiden arjen tarpeisiin, vähentää stigmaa ja ylläpitää eri väestöryhmien välistä vuoropuhelua. Osallisuuskoordinaattori osallistuu Oikeusministeriön Kansalaisjärjestöstrategiatyöhön.

Yritysyhteistyötä tehdään 25 yrityksen kanssa. Yritysyhteistyöllä vahvistetaan osallisuutta edistäviä rakenteita sekä kävijöiden kokemusta paremmasta hyvinvoinnista. Vuoden aikana vapaaehtoisille järjestetään 2 koulutusta sekä yksilöllistä koulutusta ja perehdytystä kohtaamistoimintaan tuleville.

Vapaaehtoisten resurssi mahdollistaa monipuolisemman kohtaamistyön esim. mielekkään tekemisen, retkien ja ryhmätoiminnan muodossa. Tavoite toteutuu, jos Osallisuuskoordinaattorin palkkaamiseen osoitetaan resursseja myös AK-avustuksessa.

Tulokset

- Vapaaehtoisilla ja yrityksillä on edellytykset kohdata haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä.
- Järjestön tarjoamat tukitoimet laajentuvat.
- Kävijät saavat yrityksiltä hyvinvointituotteita, ruokaa, vaatteita, elämyksiä.
- Vapaaehtoiset ja yritykset osallistuvat asunnottomuuden vastaiseen työhön.
- Toimintaan osallistuvat kokevat oman osallistumisensa järjestön toimintaan merkitykselliseksi.
- Kaupunkitilassa käydään eri väestöryhmien välistä keskustelua.

Tavoite 4: Järjestön toimintaan osallistuvilla jäsenillä, opiskelijoilla, naapurustolla, kaupunkilaisilla on enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa asunnottomuuden poistamiseen

Toiminta ja tuotokset

Vva tarjoaa toiminta-areenan yhteiskunnalliselle vaikuttamiselle ja konkreettiselle auttamistyölle.

Järjestön "julkkiskummit" rohkaisevat ihmisiä osallistumaan järjestön toimintaan ja vaikuttamistyöhön omalla esimerkillään.

Jäsenistölle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua asunnottomuuden vastaiseen toimintaan jäsentapahtumissa ja vapaaehtoistoiminnan kautta.

Yksityishenkilöt ja erilaiset ryhmät esim. yritykset, taiteilijat ja seurakunnat pääsevät järjestämään Vva:n toiminnan tueksi tapahtumia, tempauksia, tuote- ja rahakeräyksiä. Näiden avulla vastataan suoraan järjestön kävijöiden tarpeisiin.

Vva:lla voi tehdä työ- ja opiskeluharjoittelun, kuntouttavan työn ja päihteettömän koevapausjakson.

Järjestö tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden opinnäyte- ja kandidoiden tekemiseen, joiden pohjalta nousseita havaintoja ja avauksia hyödynnetään vaikuttamisviestinnässä. 87% (N=8) opiskelijoista suosittelee Vva ry:tä harjoittelupaikkana. Opiskelijoista 100% kertoo, että heidän tietous asunnottomuudesta on lisääntynyt ja 100% kertoi, että Vva on asiantuntijaorganisaatio, jolla on tietoa ja osaamista asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä ja poistamisessa.

Asukin toimituskollektiiviin osallistuu vapaaehtoisia, naapurustoa, kaupunkilaisia yms. Toimintaan osallistuvien sekä tukijoiden panostuksen tulokset tehdään näkyväksi sos. mediassa, Asukissa ja vuosikertomuksessa.

Tulokset

- Kohderyhmät osallistuvat asunnottomuuden vastaiseen toimintaan.
- Järjestön tavoitetta tukevien ihmisten/ yhteisöjen määrä kasvaa.

- Opiskelijat saavat edellytyksiä toimia asunnottomuutta kokevien parissa.
- Kohderyhmät saavat tietoa asunnottomuudesta.
- Asunnottomien vaikuttamismahdollisuudet kasvavat.
- Kaupunkitilassa käydään eri väestöryhmien välistä keskustelua.

Tavoite 5: Henkilökunnalla on riittävät tiedot ja osaaminen sekä valmiudet toimia asunnottomuus kentällä

Toiminta ja tuotokset

Henkilöstöllä on rakenteet ja työkalut työskentelyyn. Työntekijät toimivat lain sekä sosiaali- ja terveyshuollon eettisten periaatteiden mukaisesti. Henkilöstö saa perehdytyksen: omista työtehtävistään, työpaikan toiminnasta ja käytänteistä, työvälineiden käytöstä ja työhön liittyvistä riskeistä ja työturvallisuudesta. Työntekijöille tarjotaan työnopastusta henkilöstöä koskevissa rakenteellisissa ja työmenetelmiin liittyvissä muutoksissa sekä toimintaympäristöön tai toimitilojen koskevissa muutoksissa.

Henkilöstöllä on mahdollisuus kehittää omaa osaamistaan osallistumalla sovitusti työtä tukeviin maksuttomiin koulutuksiin sekä jatko kouluttautua.

Työnantaja järjestää yhteisiä lain velvoittamia koulutuksia henkilöstön osaamisen kehittämiseksi ja työssäjaksamisen ylläpitämiseksi.

Sisäisellä viestinnällä ylläpidetään työyhteisön tietoutta järjestön ajankohtaisista asioista ja toiminnan tavoitteista. Sisäisellä viestinnällä koordinoidaan toimipisteiden välistä yhteistyötä, jaetaan tietoa työssä tehtävistä havainnoista, asunnottomuudesta ja sosiaali- ja terveys, -asuntopoliittisesta päätöksenteosta sekä palvelujärjestelmän muutoksista.

Henkilöstön välistä vuoropuhelua ja osaamisen jakamista ylläpidetään sisäisissä koulutuksissa, henkilöstön kuukausittaisissa kokouksissa, toimipisteiden ja tiimien viikoittaisissa kokouksissa, työnohjauksessa ja kehittämispäivissä (2 krt/v.). Henkilöstöllä on lakisääteiset työterveyspalvelut ja vapaaehtoinen extraterveysturva.

Tulokset

Henkilökunnalla on:

- ajantasainen tieto asunnottomuudesta, asunnottomuus- ja asumispalveluista, sosiaali- ja terveyspalveluista, sosiaali- ja terveys sekä asuntopoliittisista päätöksistä
- valmiudet kohdata haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä
- työkaluja kohtaamistyöhön
- keinoja oman työhyvinvoinnin ylläpitämiseen
- valmiudet kerätä numeerista ja laadullista tietoa omasta työstä ja arvioida oman työn tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta

2. Järjestölähtöinen asunnottomien ihmisten matalan kynnyksen auttamistyö

Järjestön tekemän matalan kynnyksen työn ytimessä on ilman ajanvarausta tapahtuva, myös virka-ajan ulkopuolelle ulottuva asunnottomien konkreettinen auttamis- ja kohtaamistyö. Auttamistyön tarkoituksena on varmistaa, että erityisen haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset pääsevät tarvitsemiensa palveluiden ja asumisen piiriin ja saavat vaikuttaa saamiensa palveluiden laatuun.

Järjestön matalan kynnyksen toimintaan osallistuneiden määrä oli 5 084 ja kohtaamisia oli 20 946 vuoden 2023 aikana. Toiminnallisissa tapahtumisissa kohdattiin 1 560 yhteensä eri henkilöä. Määrät tulevat todennäköisesti nousemaan vuonna 2025.

Toiminnan kohderyhmänä ovat asunnottomuutta kokevat, asunnottomuusuhan alla olevat, asunnottomuutta kokeneet, ja tuen tarpeessa olevat asunnon saaneet. Järjestön tarjoamia palveluita on saatavilla vuorokauden ympäri. Toimintamuotoja ovat Vertais- ja vapaaehtoistoiminnan keskuksen Vepan toiminta, asumisen neuvonta ja ohjaus, liikkuva tukityö ja palveluihin ohjaus, vieraskielisten neuvonta ja tuki asunto asumisasioissa, yökeskus Kalkkers, etsivän työn yksikkö Yökiitäjä, päihitteettömät virkistys- ja toimintapaikat Vartiosaari ja Soldis sekä vapaaehtoistyö.

Asunnottomilla ihmisillä on oikeus saada puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta apua matalalla kynnyksellä. Järjestö toimii ilman kunta- ja hyvinvointialuerajoja sektorirajat ylittäen. Julkiselta puolelta ohjautuu kävijöitä Vva ry:n palveluihin. Asunnottomat ihmiset tarvitsevat apua ja mahdollisuuden osallisuuteen ilman ajanvarausta kaikkina vuorokauden aikoina turvallisesti kokemassaan paikassa, jossa luottamuksellisen kontaktin rakentaminen tapahtuu ilman syrjintää.

Toiminnoissa tavoitetaan marginaalissa eläviä, vaikeasti tavoitettavia ja usein huonosti palvelujärjestelmää tuntevaa kohderyhmää. Päivä- ja yökeskus toimivat viimesijaisina paikkoina muista palveluista rajoitetuille ihmisille. Kävijät hakeutuvat Vva ry:n palveluihin, koska arvostava kohtaaminen tapahtuu yksilöllisesti ilman aikarajaa rauhallisessa ympäristössä. Vertaistyöntekijöiden kokemustausta helpottaa kävijöiden asiointia ja tarpeiden tunnistamista. Vertaistyöntekijöiden rinnalla toimivat ammattilaiset ja vapaaehtoiset.

Järjestön kävijät ovat olleet psyykkisesti ja fyysisesti heikossa kunnossa ja kertovat tarvitsevansa turvallisen tilan asioidensa hoitoon ja tukeen. Tuen tarve säilyy myös julkisiin palveluihin pääsyn jälkeen. Kaupungin ja hyte-alueiden aikuissosiaalityöstä ja asumisneuvonnasta ohjautuu päivittäin kävijöitä järjestön asumisneuvontaan.

Järjestön yhteistyökumppanit hyödyntävät matalan kynnyksen työntekijöiden erityisosaamista asunnottomuuden riski- ja poikkeustilanteissa kansalaisuudesta ja kuntalaisuudesta riippumatta.

Asumiskustannusten ja hintojen nousu lisäävät asumisen ongelmatilanteita ja siten palveluiden tarvetta.

2.1 Matalan kynnyksen toiminta käytännössä

Tavoite 1: Järjestön kohtaamat kävijät saavat tarvitsemansa avun, tiedon asumisvaihtoehdoista, sosiaali- ja terveyspalveluista sekä heille kuuluvista etuuksista ja oikeuksista.

Toiminta ja tuotokset

Työtä tehdään vahvassa yhteistyössä viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Palvelut ovat kaikkien saatavilla. Kahden sairaanhoitajan etsivän työn yksikkö Yökiitäjä liikkuu yöaikaan autolla tavaten palvelujärjestelmän ulkopuolella olevia asunnottomia, arvioi terveydentilan, antaa ensiapua, kuljettaa suojaan, ohjaa heidät palveluihin. Kalkkers tarjoaa vailla suojaa oleville kriisi- ja ensiapua joka yö talviaikaan. Vepassa ja Kalkkersissa kartoitetaan kävijän asumis- ja elämäntilanne, ohjataan tarvittaessa hätämajoitukseen, etsitään tarpeeseen sopiva asumisratkaisu yhteistyössä viranomaisten kanssa. Kävijät saavat lämpimän, turvallisen suojapaikan, ruokaa, yksilöllistä, rinnalla kulkevaa tukea sekä palveluihin ohjausta vertaistykemateriaalilta ja ammattilaisilta. Toimipisteissä on tarjolla sovitusti yhteistyökumppaneiden asumisen, terveyden ja hyvinvoinnin palvelut. Kävijöiden käytössä ovat maksuttomat välineet verkko- ja puhelinasiointiin. Asumisen neuvonta- ja tukityössä kartoitetaan kävijän tilanne yksilöllisesti, autetaan navigoimaan palvelujärjestelmässä ja etsitään sopiva asumisratkaisu. Liikkuvassa tukityössä annetaan kokonaisvaltaista asiointiapua, neuvontaa, keskusteluapua ja kotiin vietävää tukea. Oikeuksiaan heikosti tuntevia, palvelujärjestelmän ulkopuolella jääneitä vieraskielisiä asunnottomia neuvotaan ja tuetaan asumiseen ja viranomaisasiointiin liittyvissä asioissa. Toiminnoissa kerätty tieto kohdattavien palveluntarpeesta viedään verkostoihin ja kehittämistoimintaan

Tulokset

- Terveyttä uhkaavia, välitöntä hoitoa vaativia vammoja on saatu ehkäistyä.
- Kävijöiden hygieniaan, puhtauteen ja ruokaan liittyvät perustarpeet on tyydytetty.
- Kävijät ovat saaneet tietoa perusoikeuksistaan ja oikeuksistaan palveluihin.
- Asunnottomat ihmiset ovat saaneet tietoa asumisvaihtoehdoista. Kävijät ovat päässeet palveluihin.

Tavoite 2: Järjestön kohtaamille vailla suojaa oleville järjestyy tarpeenmukainen yöpymis- tai asumisratkaisu.

Toiminta ja tuotokset

Palvelupolku kohti asumista toteutetaan järjestön eri toimipisteiden ja yhteistyökumppaneiden avulla. Yökiitäjä tavoittaa ihmiset, joita ei tavoiteta perinteisin sosiaalityön keinoin. Luottamussuhteen rakentaminen vaatii useita kohtaamisia eri vuorokaudenaikoina. Kalkkers tarjoaa turvallisen suojapaikan yöksi myös henkilöille, jotka eivät ole oikeutettuja hätämajoituksiin. Kalkkersin jokainen kävijä ohjataan pysyvämpään majoitus- tai asumisratkaisuun. Asumisen neuvonta- ja tukityössä kartoitetaan kävijän asumis- ja elämäntilanne, etsitään tarpeeseen sopiva asumisratkaisu yhteistyössä viranomaisten ja verkostojen kanssa, kirjoitetaan puoltolausunnot ja tehdään hakemukset. Vieraskielisten neuvonta- ja tukityössä ohjataan palveluiden ulkopuolelle jääviä oleskelun tai asumisen virallistamisessa, työllistymismahdollisuuksien selvittämisessä tai kotiinpaluussa. Kaikkia asunnon saaneita autetaan lupa-asioissa ja materiaalisissa asioissa. Liikkuvan tuen työntekijä kohtaa erityisen haavoittuvassa asemassa olevat asunnottomat ja tarjoaa psykososiaalista tukea. Vepassa vertaisohjaajat auttavat kävijää asioiden hoidossa ja ohjaavat palveluihin. Vertaistyössä kävijöihin saadaan nopeasti luottamuksellinen kontakti. Vartiosaaresta kävijä saa yöpymispaikan ja päihteettömän ympäristön, jossa hoidetaan virasto- ja asumisasiota yhdessä työntekijöiden kanssa.

Tulokset

- Järjestön kohtaamille kävijöille järjestyy majoitus- tai asumisratkaisu.
- Apua hakeneiden asumisasiat on saatu vireille, ja niiden etenemistä seurataan.
- Järjestön kohtaamat, vailla suojaa olevat ovat päässeet lämpimään ja turvalliseen paikkaan yöaikaan.
- Apua hakeneet kävijät ovat motivoituneempia hoitamaan asioitaan.

Tavoite 3: Järjestön asunnottomuutta kokevien kävijöiden osallisuus, toimijuus ja edellytykset oman elämänsä toimijoina kasvavat.

Alatavoite: Järjestön kävijöiden kokemus yksinäisyydestä ja sosiaalisesta eristyneisyydestä vähenee

Toiminta ja tuotokset

Matalan kynnyksen kohtaamistyössä vähennetään kävijöiden sosiaalista eristyneisyyttä. Yökiitäjä tapaa asunnottomia yöaikaan, tarvittaessa useitakin kertoja ja luo luottamuksellisen suhteen. Kalkkersissa ja Vepassa kävijät saavat tukea vertaistyöntekijöiltä ja toisiltaan. Kaikissa toiminnoissa kävijä tulee kuulluksi kiireettä, tapaamiskertoja ei ole rajoitettu. Keskusteluissa nostetaan esiin kävijän vahvuuksia ja voimavaroja, vahvistetaan toimijuutta. Vartiosaaresta ja Soldiksessa järjestetään päihteetöntä kävijälähtöistä toimintaa. Soldiksessa pidetään toiminnallisia ja keskusteluryhmiä, jotka perustuvat yhteisöllisyyteen ja vapaaehtoisuuteen. Vartiosaaren arkea pyörittävät kokemustaustaiset vapaaehtoiset. Järjestön

kävijöitä tekee vapaaehtoistöitä ja virkistyy saareissa. Vapaaehtoistoimintaa koordinoimaan palkataan osallisuuskoordinaattori (AY 50%/AK 25%, HKI kaupunki 25%) joka edistää kävijöiden osallisuutta ja toimijuutta vapaaehtoistoiminnalla. Osallisuustoiminta tarjoaa mielekästä, henkilökohtaista motivaatiota ja osaamista kehittävää tekemistä tuetusti ja turvallisessa ympäristössä. Kävijät osallistuvat vapaaehtoisten rinnalla mm. ruoanlaittoon, lahjoitustuotteiden lajitteluun, tapahtumien järjestämiseen, vaikuttamistoimintaan ja retkiin. Koordinaattori ohjaa ja tukee tehtävissä ja huolehtii vapaaehtoisten voimavaroista. Koordinaattori kehittää yritys yhteistyötä, jolla turvataan kävijöiden perustarpeita (hygieniatuotteet, vaatteet, ruoka) ja edistetään osallisuutta.

Tulokset

- Kävijöiden kokemus yksinäisyydestä ja eristyneisyydestä on vähentynyt.
- Järjestön kävijät ovat saaneet kokemuksen yhteisöön liittymisestä ja kuulumisesta.
- Järjestön kävijöiden osallisuuden tunne, toimijuus ja vaikuttamismahdollisuudet kasvavat vapaaehtoistoiminnan kautta.
- Kävijät saavat vapaaehtoisilta asiointi- ja keskustelutukea.
- Yritykset osallistuvat asunnottomuuden vastaiseen työhön.
- Kävijöiden päivittäiset perustarpeet on turvattu.

2.2 Matalan kynnyksen yhteistyökumppanit

- Järjestöt ja säätiöt muun muassa: Moniheli ry, Elämänlaatu ry, Mieli ry, Tukikohta ry, Rikoksettoman elämän tukisäätiö RETS, Kalliolan settlementti, Y-säätiö, Sininauhasäätiö, Vantaan A-kilta ry, Suomen Palveluohjausyhdistys SPO, Kotimajoituksen Tuki ry, Vahvasti tukien ry, Stop huumeille ry, Helsinki Missio/Agredi
- Helsingin kaupunki: Hietaniemenkadun palvelukeskus, Lähityö, Kalasataman sotepe
- Vantaa ja Kerava hyvinvointialue: Asumispalvelut, Koisonrannan vastaanottokeskus, Koisoniitty, Yhteisörinki sekä mielenterveys- ja päihdepalvelut, Vantaan kaupungin vapautuvien asuminen, Keravan palvelupiste (Miepä) jne.
- Espoo kaupunki: Olarinluoman vastaanottokeskus, Espoon aikuis- ja nuorisotyö, Walkkers
- Yrityssektori: Sato (Kämppä ja duuni hanke)
- Seurakunnat: Myllypuron kirkko
- Rikosseuraamuslaitos, Suomen vankilat (Helsinki, Suomenlinna, Vantaa)
- Verkostot: VAT-verkosto, Etsivän työn verkosto, Ehkäisevän päihdetyön verkosto, Kujato – verkosto, Paperittomat -verkosto, Reilu työ -verkosto, Jalkautuvan työn verkosto
- Oppilaitokset: Laurea-ammattikorkeakoulu

3. KOKEMA - Kokemusasiantuntijat kouluttajina ja mentoreina

Kokema – Kokemusasiantuntijat kouluttajina ja mentoreina -toiminta vahvistaa kokemusasiantuntijoiden roolia asunnottomien palveluiden suunnittelussa, kehittämisessä ja käytännön toteutuksessa. Kokema tarjoaa kokemustaustaisille henkilöille koulutusta ja mentorointia, ja heidän kanssaan toimiville viranomaisille tukea kokemusasiantuntijatiedon hyödyntämisessä.

Vva ry:n tuloksellinen kokemusasiantuntijatyö on tunnustettu valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Sidosryhmäkyselyn (N90) vastaajista 93% kertoi kokemusasiantuntijatoiminnan olevan erittäin tarpeellinen tai tarpeellinen. Kokeman toiminta koetaan sidosryhmäkyselyn perusteella kokemusasiantuntijatyötä ja osallisuutta vahvasti edistävänä toimintana. Toiminnan avulla onnistuttiin asunnottomuutta kokeneiden ihmisten ääneen kuuluviin tuomisessa ja kokemusasiantuntijuuden monipuolisessa hyödyntämisessä.

Asunnottomuuteen ja sen lieveilmiöihin pohjautuvaa kokemusasiantuntijuutta tarvitaan laajalaisesti eri palveluiden kehittämiseksi. Kunnat, järjestöt, oppilaitokset, työnantajat ja kansainväliset toimijat tarvitsevat Kokeman koulutuksia, konsultaatioita ja luentoja toimintansa kehittämisessä. Kokemusasiantuntijoiden kehittämä työparimalli on käytössä jo useassa organisaatioissa. Organisaatiot tarvitsevat edelleen Kokeman asiantuntijuutta työparimallin soveltamisessa omaan toimintaansa, levittämässä ja juurruttamisessa.

Saadun palautteen pohjalta kokemusta omaavat ja marginaalissa olevat hyötyvät Kokeman tarjoamista tukimuodoista: ryhmätoiminta, yksilöllinen tukityö, viestinnällinen ja edunvalvonnallinen tuki.

Eri organisaatiot ja media ovat kiinnostuneita erityisesti kokemustaustaisten näkökulmasta ja pyynnöt ovat lisääntyneet valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Kohtaamiskertoja 2023 oli 4728 ja vuoden aikana toimintaan osallistui 2876 henkilöä.

3.1 Kokeman tavoitteet vuonna 2025

Tavoite 1: Kokeman toiminnassa tavoitetut kokemustaustaiset ovat aktiivisia toimijoita yhteisöissään ja yhteiskunnassa

Toiminta ja tuotokset

Kokema vastaa toiminnallaan kohderyhmien tarpeisiin. Kumppanuuksia luodaan uusille paikkakunnille ja uusien toimijoiden kanssa pyyntöjen ja tarpeen mukaan. Asumisyksiköissä, päiväkeskuksissa ja muissa matalan kynnyksen periaatteella toimivissa paikoissa tavoitetaan asunnottomuutta kokevia ja asunnottomuutta kokeneita. Intensiivisen työskentelyn ja mentoroinnin kautta kokemusta omaavilla on paremmat vuorovaikutustaidot ja työkalut tehdä elämää koskevia valintoja. Kokemustaustaiset saavat valmennusta kokemusasiantuntija- ja vertaisohjaajan tehtäviin. Mentorit motivoivat ryhmätoiminnassa oman kokemuksen kautta

turvalliseen asumiseen, talouden hallintaan, koulutukseen, työhön, desistanssiin ja päihteettömyyteen. Ryhmätoiminnassa vahvistetaan kokemustaustaisten keskinäistä vertaistukea ja yhteistyötä. Mentorin tuella jatketaan ryhmissä esille tulleiden asioiden pohjalta työskentelyä yksilöllisten suunnitelmien mukaan. Kuukausittain järjestetään useita keskustelevia ja toiminnallisia osioita sisältävä ryhmä. Yhteistyökumppaneiden kanssa järjestetään 3-4 leiriä, joista yksi on suunnattu perheille. Vartiosaaressa 10 teemallista kokoontumista, joihin kutsutaan kohderyhmään kuuluvia ja heidän työntekijöitään.

Tulokset

- Yksilöllistä tukea tarvinneet ovat saaneet asunnon ja alkuvaiheen tukea asumiseen, opinto-, harjoittelu- tai työpaikan
- Toimintaan osallistunut kokee voivansa toimia ja vaikuttaa yhteisössään
- Toimintaan osallistuneet ovat saaneet mahdollisuuksia tuottaa itselleen uutta elämänsisältöä, rakennetta arkeensa ja antamaan vertaistukea
- Ryhmien, koulutusten ja mentoroinnin kautta kokemusta omaavat ovat saaneet keinoja haasteiden ratkaisemiseksi ja jakavat oppimaansa yhteisössään

Tavoite 2: Kokeman toiminnassa tavoitetuilla kokemustaustaisilla henkilöillä on lisääntyneet valmiudet, toimintakyky ja jaksaminen toimia itsenäisinä vertaisohjaajina ja kokemusasiantuntijoina työtehtävissä (esim. palkkatyö, kuntouttava työ, vapaaehtoistyö)

Alatavoite: Kokeman tavoittamat työnantajat osaavat tukea kokemustaustaista työntekijää

Toiminta ja tuotokset

Kokema kouluttaa valtakunnallisesti vertaisohjaajan ja kokemusasiantuntijan työstä kiinnostuneita ja työtä jo tekeviä. Koulutusten ja mentoroinnin avulla kokemustaustaiset työntekijät saavat neuvontaa ja ohjausta ammatti-identiteetin vahvistumiseen, työssä jaksamiseen ja työn rajaamiseen liittyvissä kysymyksissä. Koulutuksellinen työnohjaus järjestetään yhdeksän kertaa verkkoalustalla ja Vartiosaaressa 1-2 lähipäivää. Kvartaaleittain räätälöidään yhteistyökumppaneiden kanssa ammattilaisille ja kokemustaustaisille työntekijöille suunnatut kokemusosaamista ja vertaistukitoimintaa sisältävät koulutus- ja verkostoitumispäivät (2025 Kuopio, Jyväskylä, Mikkeli, Vaasa, Pk-seutu). Hybridimallisilla koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksilla, yksilötuella ja ryhmätoiminnoilla vahvistetaan valmiuksia toimia kokemusasiantuntijana ja vertaisohjaajana. Kokema kouluttaa ja konsultoi työnantajia kokemusasiantuntijoiden rekrytoinnissa, työelämäosallisuudessa (esim. työnkuvan suunnittelussa) ja työssä jaksamisen tukemisessa. Kokemusasiantuntijaopiskelijoita koulutetaan ja mentoroidaan opintojen ja työharjoittelun aikana sekä tuetaan valmistuneiden rekrytointiprosessia. Mentorit konsultoivat kokemusasiantuntijakoulutuksia järjestäviä tahoja. Mentorit konsultoivat valtakunnallisesti kokemustaustaisia kouluttavia tahoja ja yksittäisiä kouluttajia.

Tulokset

- Kokemustaustaisten työntekijöiden työssä jaksaminen on lisääntynyt
- Toimintaan osallistuneilla kokemustaustaisilla työntekijöillä on valmiudet ja työkalut toimia itsenäisesti työtehtävissään, tietoa työelämän oikeuksista ja vastuualueista
- Kokemusasiantuntijoille suunnatut koulutukset kehittyvät Kokeman konsultointien ansiosta
- Toimintaan osallistuneilla rikosseuraamus-, sosiaali- ja terveysalan työntekijöillä ja heidän työnantajillaan on valmiudet tukea kokemustaustaista työntekijää

Tavoite 3: Asunnottomuutta kokevien ja kokeneiden kokemustieto hyödynnetään näkyvämmiin asunnottomien palveluiden kehittämisessä valtakunnallisesti ja kansainvälisesti

Toiminta ja tuotokset

Kokemusasiantuntijat konsultoivat ja kouluttavat sosiaali-, terveys- ja rikosseuraamusalan ammattilaisia, opiskelijoita ja viranomaisia sekä kokemusasiantuntijoita kouluttavien verkostoa. Koulutusten ja konsultaatioiden aiheina ovat: kohderyhmien tarpeet ja kokemusasiantuntijoiden käyttämisen hyödyt (esim. työparimallityö, rinnalla kulku ja moniammatillisuus). Kokema vie ajankohtaisen ruohonjuuritason tiedon poliittisten päättäjien ja verkostojen käyttöön. Kokema tuottaa tietoa mm. Vapautuvien asumisen tuen-, Katuväkivaltatyön- ja Naistyon verkostoihin.

Kokema osallistuu eri verkostojen keskustelutilaisuuksiin ja työpajoihin varmistaakseen kokemustaustaisten kuulemisen palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä. Mentori on kutsuttuna Asunnottomuustoimijoiden vaikuttamisverkostoon, joka mm. laatii kannanottoja ja viestintäkampanjoita. Kansainvälisille toimijoille ja vieraille luennoidaan kokemusasiantuntijuuden hyödyntämisestä, asunto ensin -mallista, osallisuudesta sekä, mitä lisäarvoa omakohtainen kokemus tuo asunnottomuustyöhön. Kokema osallistuu asiantuntijana Feantsan EPOCH-asiantuntijatyöryhmän työhön, joka vie tietoa EU:n Homeless Platformin käyttöön.

Tulokset

- Kokemustaustaisten asiantuntijuus lisää ymmärrystä ja tietoa kokemusasiantuntijatyön hyödyntämisestä asunnottomuustyössä ja siihen liittyvissä lieveilmiöissä
- Ammattilaisten ja opiskelijoiden tietämys kohtaamisesta, kokemustiedon hyödyntämisestä, osallisuudesta, työparimallista ja vertaistuesta on lisääntynyt
- Toimijat ovat hyödyntäneet Kokeman asiantuntemusta toiminnassaan
- Yhteistyökumppanit ovat hyödyntäneet kokemustietoa palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä asiakaslähtöisemmäksi

Tavoite 4: Asunnottomuutta kokevilla ja kokeneilla on edellytykset vaikuttaa ja viestiä asunnottomuuden poistamiseksi

Toiminta ja tuotokset

Kokemusasiantuntijat osallistuvat järjestön viestintä-, edunvalvonta- ja vaikuttamistyöhön. He tukevat asunnottomuutta kokevia ja kokeneita osallistumaan omalla äänellään asunnottomuutta koskevaan julkiseen keskusteluun ja vaikuttamistoimintaan. Kokemusasiantuntijat antavat medialle haastatteluja ja tukevat kokemustaustaisia median edustajien kohtaamisessa. Kokemusasiantuntijat kohtaavat asunnottomuutta kokevia mm. päiväkeskuksissa, asumisyksiköissä, julkisissa tiloissa ja yhteiskunnallisissa tapahtumissa ja tuottavat sisältöä järjestön viestinnän eri kanaville. Kokemusasiantuntijoiden keräämää tietoa käytetään järjestön edunvalvonta- ja vaikuttamistyössä, kannanotoissa, lausunnoissa, raporteissa ja verkostotapaamisissa. Kokemusasiantuntijat rohkaisevat, mahdollistavat ja kannustavat myös muita kokemustaustaisia viestinnän keinoin toteutettavaan vaikuttamistyöhön. Kokemusasiantuntijat kouluttavat yhdessä järjestön viestintäpäällikön kanssa media-alan ammattilaisia ja opiskelijoita eettiseen viestintään asunnottomuudesta ja siihen liittyvistä lieveilmiöistä. Viestintää toteutetaan sosiaalisessa mediassa, YouTubeissa, podcasteissa, blogeissa, mielipidekirjoituksissa sekä yhdistyksen julkaisemassa Asukilehdessä ja uutiskirjeessä sekä kansainvälisissä julkaisuissa.

Tulokset:

- Kokemustaustaisilla on valmiudet viestiä asunnottomuudesta ja sen lieveilmiöistä omasta kokemuksesta käsin (omat rajat huomioiden)
- Mediassa julkaistaan kokemustaustaisten näkökulmia asunnottomuudesta ja sen lieveilmiöistä ja ratkaisumahdollisuuksista
- Media-alan ammattilaiset ja opiskelijat ovat saaneet työkaluja viestiä asunnottomuudesta eettisesti

Kokema tekee vuoden aikana yhteistyötä muun muassa Y-säätiön, Kalliolan Settlementti ry:n Vahvasti tukien -kuntoutuksen, Laurea-ammattikorkeakoulun Keijo-kokemusasiantuntijakoulutuksen, Helsingin vankilan, Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n, Sininauhaliiton Koevapaudesta työelämään -hankkeen, Jyväskylän A-kilta ry:n, Suomen Diakoniaopiston, Etelä-Savon Vapautuvien Tuki ry:n, Soroppi ry:n ja Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa. Lisäksi Kokema laajentaa toimintaansa vuoden aikana solmimalla uusia kumppanuuksia valtakunnallisesti pyyntöjen ja tarpeen mukaan muun muassa asumispalveluihin, asunnottomuus- ja päihdetoimijoihin, oppilaitoksiin ja asunnottomuutta vähentävien kehittämiseen tähtääviin hankkeisiin.

4. Supernovat -toiminta

Supernovattoiminta on Naistenkartano ry:n ja Vailla vakinaista asuntoa ry:n yhteistä toimintaa kohdistuen naisille, jotka elävät haastavissa tilanteissa päihdemaailmassa, vankiloissa tai asunnottomana.

Supernovat-toiminta on Naistenkartano ry:n ja Vailla vakinaista asuntoa ry:n yhteistä nais erityistä toimintaa, jota rahoittaa STEA. Toiminnan tarkoituksena on parantaa vankilassa, päihdekulttuurissa tai asunnottomana elävien naisten hyvinvointia sekä luottamusta omaan selviytymiseen ja palvelujärjestelmään. Toiminnassa toteutetaan marginaalissa elävien naisten tarpeita vastaava ryhmätoimintamallia, joka on kehitetty VVA:n kokemusasiantuntijoiden avulla ja Naistenkartanon NOVAT-vertaistukiohjelman pohjalta.

Supernovat-toiminnan visiona on tavoittaa haavoittuvissa tilanteissa eläviä naisia ja lisätä tietoisuutta marginaalissa elävien naisten tarpeista kaikissa palveluissa, jotka kohtaavat naisia. Toiminta on valtakunnallista ja saavutettavaa. Toiminnan myötä naiseus nähdään voimavarana ja naisten keskinäinen tuki lisääntyy.

Supernovat-toiminnassa tarjotaan marginaalissa eläville naisille ja heitä kohtaaville ammattilaisille uusia ajatuksia, toimintatapoja ja uskoa muutoksen mahdollisuuteen. Toiminta lisää aktiivisesti ymmärrystä yhdenvertaisuudesta ja edistää tasa-arvoa. Supernovat-toiminnan kantavia arvoja ovat vertaistuki, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sukupuolen moninaisuus huomioiden, sekä vapaus olla oma itsensä. Toiminnassa tehtävä kehittämissyö, viestintä ja koulutus suunnitellaan yhdessä kokemusasiantuntijoiden ja toimintaan osallistuvien naisten kanssa.

Supernovat-toiminta on alkanut Naistenkartano ry:n ja Vailla vakinaista asuntoa ry:n yhteisenä kolmivuotisena projektina, joka on ajoittunut vuosille 2021–2024. Toiminnan hankekausi päättyy maaliskuussa 2024 ja toiminta vaihtui hanketoiminnasta pysyväksi toiminnaksi STEA:n rahoittaman kohdennetulla toiminta-avustuksella 1.4.2024 alkaen.

4.1 Supernovat-toiminnan tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite 1: Supernovat-ryhmätoiminnassa kohderyhmän naisten kokemus omasta hyvinvoinnista ja itsetuntemus ovat lisääntyneet:

- Ymmärrys omista tunteista, toimintamalleista ja syistä niiden taustalla ovat lisääntyneet. Naiset ovat saaneet keinoja ajatus- ja toimintamallien muuttamiseen.
- Toimijuuden kokemus ja luottamus omaan selviytymiseen ja muutoksen mahdollisuuteen ovat vahvistuneet.
- Luottamus palvelujärjestelmästä saatavaan apuun on lisääntynyt. Sitä kautta integroituminen yhteiskuntaan on helpottunut.

Toiminta ja tuotokset

Sote-alan koulutetut ryhmänohjaaja ja kokemusasiantuntija organisoivat ja ohjaavat ryhmiä rikosseuraamus- ja asumisyksiköissä, päiväkeskuksissa ja päihdepalveluissa. Ryhmät järjestetään kasvokkain/ verkossa yksikön toiveiden mukaan. Osallistujien haastavat elämäntilanteet huomioidaan, mikä mahdollistaa osallistumisen heidän halutessaan vain osalle ryhmäkerroista. Vuosittain toteutetaan 16–20 ryhmää. Pitkän ryhmän kesto on 7viikkoa. Tarvittaessa tarjotaan yksilötukea kohderyhmälle. Ryhmäkertoja edeltää 1. Tutustumiskerta, jolla madalletaan osallistumiskynnystä. Varsinaisella 5 ryhmäkerralla on jokaisella oma aiheensa: 2. Ajatusten voima (mm. sisäisen negatiivisen puheen vaikutus toimintamalleihin) 3. Tunteet ja tarpeet (mm. vaikutus toisiinsa ja koettuun hyvinvointiin) 4. Haastavat tunteet (mm. miten kohdata ja käsitellä) 5. Omat rajat ja ihmissuhteet (mm. koettu väkivalta, erillisyydet muista ja terveet ihmissuhteet) 6. Mihin voin vaikuttaa (mm. oman toimijuuden tunnistaminen). Lopuksi 7. Päätöskerta, joka toteutetaan osallistujien toiveiden mukaisesti vahvistaen kokemusta omasta toimijuudesta. Ryhmänohjaaja huolehtii ryhmän turvallisesta ja luottamuksellisesta ilmapiiristä ja ryhmäsisältöjen toteutumisesta. Kokemusasiantuntija luo toivoa ja vertaisuutta omalla tarinallaan ja puhuu asiakkaiden kanssa samaa kieltä. Ryhmässä kukin kohdataan yksilönä, ei päihdesairaana, rikoksentekijänä tai asunnottomana. Ryhmä toteutetaan dialogisesti traumainformoidulla työotteella.

Tulokset

Naiset kokevat hyvinvointinsa parantuneen ja he ovat saaneet keinoja hyvinvointinsa edistämiseen. He uskovat enemmän selviytymiskykyynsä sekä muutos- ja integroitumismahdollisuuksiinsa. Naisten itsetuntemus ja -luottamus on lisääntynyt. He ymmärtävät paremmin tunteitaan, tarpeitaan ja toimintamallejaan. Suojaavat tekijät haitallisia elämäntapoja vastaan ovat vahvistuneet ja luottamus ammattilaisiin sekä saatuun apuun on lisääntynyt. Naisilla on turvallinen tila keskustella ja jakaa kokemuksiaan.

Tavoite 2: Kasvokkaisten pop-up-ryhmien ja verkossa tapahtuvien teemailtojen myötä naisten kokemus osallisuudesta, hyvinvoinnista ja luottamus muihin ovat lisääntyneet.

-Naiset ovat saaneet kokemuksen vertaistuesta ja yhteenkuuluvuuden tunteesta.

-Naiset ovat saaneet tietoa ja ymmärrystä itsetuntemuksen tärkeydestä ja omista toimintamalleistaan, kuten päihteiden käyttö, joita voi muuttaa.

-Tieto palveluista on lisääntynyt.

Toiminta ja tuotokset

Pop up -ryhmätoiminnan ja teemailtojen avulla tavoitetaan vaikeasti palveluihin kiinnittyviä naisia, esim. aktiivisesti päihteitä käyttävät ja asunnottomana olevat. Ryhmätoiminta viedään sinne, missä naisia on, esim. asunnottomien päiväkeskukset. Pitkiin ryhmiin sitoutuminen, keskittyminen ja oman tilanteen tarkastelu ja sanoittaminen keskustelun keinoin voi olla tälle kohderyhmälle haastavaa, mutta tarve toiminnalle on todennettu. Pop up-ryhmätoiminta on kertaluontoinen tai muutaman kerran tapahtuva, Supernovat-ryhmien pohjalta kehitetty keskusteleva (ks. tavoite1) ja toiminnallinen (esim. luovat menetelmät, eläinavusteisuus) ryhmä. Ryhmän aihe räätälöidään tiiviissä yhteistyössä paikan kanssa, jotta se vastaa naisten tarpeisiin ja kykyyn osallistua. Ryhmäkertojen määrä, aihe ja toiminta räätälöidään toimipaikan naisten tarpeiden mukaiseksi.

Ryhmän kesto vaihtelee 2–5 h/krt. Ryhmänohjaaja ja kokemusmentori huolehtivat turvallisemman tilan luomisesta ja luottamuksellisesta ilmapiiristä (pelisäännöt ja tasavertaisuus) ryhmässä. Kokemusmentori lisää ymmärrystä haitallisista toiminta- ja ajatusmalleista päihteiden käyttöön, rikolliseen elämäntapaan ja naiseuteen liittyen, antaa tietoa ja toivoa vaihtoehtoista. Ryhmä toteutetaan traumasensitiivisesti, dialogisesti ja psykoedukatiivisesti. Ryhmissä lisätään tietoa palveluista ja keinoista niihin hakeutumiseen, ja annetaan tilaa vertaistukeen pohjautuvalle keskustelulle, kuulluksi ja nähdyksi tulemiselle.

Vuosittain 12–16 ryhmää

Tulokset

Naisten kokemus hyvinvoinnista ja itsetuntemuksesta ovat lisääntyneet ja naiset ovat saaneet keinoja niiden edistämiseen. Naiset saivat tietoa tarvitsemistaan palveluista ja vertaistukeen hakeutumisesta. Naiset saavat kokemuksen vertaistuesta, onnistumisen ja yhteenkuuluvuuden tunteista ja osallisuudesta. Naiset kokevat ryhmän turvallisiksi, ja kokevat tulleen kuulluksi ja nähdyksi. Luottamus muihin lisääntyy. Ryhmiin osallistuneiden naisten kynnys ryhmään osallistumisesta on madaltunut.

Tavoite 3: Sote-alan ja muilla Supernovat-toiminnan kohderyhmää kohtaavilla ammattilaisilla ja suurella yleisöllä on tieto ja valmius kohdata marginaalissa eläviä naisia sukupuoli- ja traumasensitiivisesti, tunnistaa heidän erityisiä tarpeitaan ja luoda turvallisempaa tilaa. Vaikuttamisviestinnän avulla rikos- päihde- ja/tai asunnottomuustaustaisten naisten kokema stigma, ennakkoluulot ja asenteet vähenevät yhteiskunnassa.

Toiminta ja tuotokset

Toiminnan päällikkö organisoii koulutuksia, joilla vahvistetaan naisten kanssa työskentelevien ammattilaisten osaamista kohderyhmän nais erityisistä tarpeista ja traumasensitiivisyydestä. Aiheet koulutuksille valikoituvat sekä aihepiiristä tehdyn tutkimuksen, asiakastyöstä nousevan kokemustiedon että yhteiskunnallisen keskustelun perusteella. Koulutusten sisältöjä: - nais erityinen työ - traumainformoitu työote - naiset ja neurokirjo - kokemuspuheenvuorot Vaikuttamistyötä tehdään valtakunnallisesti esim. webinaareilla, koulutuksilla, puheenvuoroilla, viestintäkampanjoilla, mediahaastatteluilla ja konsultaatioilla. Koulutuksia tarjotaan ryhmätoimintojen yhteydessä yksiköille, jossa ryhmä toteutetaan. Viestintä- koulutus- vaikuttamistyön ja tapahtumien osalta tehdään yhteistyötä eri verkostojen kanssa. Tapahtumia ja verkostoja esim.: Vankimessut, Asunnottomien yö, Päihdepäivät, Nais erityisen työn verkosto, Toive- verkosto, Eduskunnan nepsy-verkosto. Kampanjoilla ja tapahtumilla puretaan kohderyhmän naisiin kohdistuvaa stigmaa, jotta naista ei nähdä vain rikoksen tekijänä tai päih teitä käyttävänä. Tämä edistää mahdollisuuksia naisten kuntoutumiselle, yhteiskuntaan integroitumiselle ja vähentää uusintarikollisuutta.

Vuosittain: -webinaarit 2 kpl -lähikoulutukset ammattilaisille eri yksiköihin: 10 kpl -osallistuminen asiantuntijapuhujana muiden tapahtumaan: 5 kpl -viestintäkampanjat: 2 kpl

Tulokset

Ammattilaiset ja päättäjät ymmärtävät, mitä nais erityisyydellä tarkoitetaan. He saavat tietoa naisten tarpeista ja toimintamalleista sekä keinoja kohtaamiseen. Palvelut kehittyvät tarvelähtöisemmiksi ja turvallisemmiksi, mikä mahdollistaa avun vastaanottamisen. Usko asiakassuhteen hyödyllisyyteen, muutoksen mahdollisuuteen ja yhteinen tavoite vahvistuvat. Suuressa yleisössä tapahtuu myönteistä asennemuutosta kohderyhmää kohtaan ja naisten kokema stigma häviää ja hyvinvointi lisääntyy.

5. MENEILLÄÄN OLEVAT HANKKEET

5.1 Stop hädöille – Häätöuhan varhainen tunnistaminen ja häätöjen ennaltaehkäisy koulutuksen keinoin 2023–2025

Hankekoordinaattorit kouluttavat valtakunnallisesti eri alan ammattilaisia ja opiskelijoita, jotka kohtaavat häätöuhan alla olevia. Koulutettavien tarpeisiin räätälöidyillä koulutuksilla lisätään heidän valmiuksiaan kohdata haastavassa elämäntilanteessa olevia ihmisiä: asunnottomuustaustan omaavia, rikostaustaisia, päihde- ja/tai mielenterveyshaasteiden kanssa eläviä, asumiseen tukea tarvitsevia ihmisiä.

Koulutuksilla kehitetään esimerkiksi isännöinti- ja kiinteistöalan ammattilaisten osaamista käydä vuoropuhelua häätöuhan alla olevien kanssa. Koulutusten avulla opitaan tunnistamaan asumiseen tukea tarvitsevien erityistarpeita ja toimimaan siltana erilaisten asukkaiden välillä ennaltaehkäistäkseen riitoja, häätöjä ja asunnottomuutta. Lisäksi koulutukset vahvistavat moniammatillista osaamista ja varhaista puuttumista asumisen häiriötilanteissa.

Stop hädöille -hanke tekee myös vaikuttamistyötä erilaisten julkaisujen ja puheenvuorojen myötä. Hanke on ollut mukana erilaisissa tapahtumissa ja järjestänyt asumissosiaalisia koulutuksia yhdessä Kokema-tiimin ja Verkostokehittäjien kanssa useilla paikkakunnilla.

Hankekoordinaattorit kouluttavat isännöinti-, huoltoyhtiö- ja vuokra-alan ammattilaisia sekä alaa opiskelevia ympäri Suomen.

Koulutettavien tarpeisiin räätälöidyillä koulutuksilla lisätään heidän valmiuksiaan kohdata haastavassa elämäntilanteessa olevia ihmisiä: asunnottomuustaustan omaavia, rikostaustaisia, päihde- ja/tai mielenterveyshaasteiden kanssa eläviä, asumiseen tukea tarvitsevia ihmisiä.

Koulutuksilla kehitetään isännöinti- ja kiinteistöalan ammattilaisten osaamista käydä vuoropuhelua häiriökäyttäytymisellä oireilevien asukkaiden kanssa. Autetaan tunnistamaan asumiseen tukea tarvitsevien erityistarpeita ja toimia siltana erilaisten asukkaiden välillä ennaltaehkäistäkseen riitoja, häätöjä ja asunnottomuutta.

5.2. NOAT-Neuropsykiatrisen osaamisen vahvistaminen asunnottomuustyössä 2024–2026

Neuropsykiatrinen valmentaja ja kokemustaustainen hanketyöntekijä tarjoavat asunnottomuutta kokeville tai asunnottomuusuhan alla oleville neurokirjon ihmisille yksilö- ja ryhmävalmennusta ja vertaistukea. Valmennuksilla lisätään asunnottomien neurokirjon ihmisten toimijuutta, arjenhallintataitoja, tuetaan arjen sujuvuutta sekä vahvistetaan voimavaroja ja osallisuutta.

Hankkeessa koulutetaan asunnottomuus kentän toimijoita, ammattilaisia ja yhteiskuntaa tunnistamaan neurokirjon ihmisten haasteita ja tuen- sekä palvelutarpeita, lisätään ymmärrystä neurokirjon oireiden vaikutuksesta asunnottomuuteen ja sen uhkaan.

6. Vapaaehtoistoiminta

Järjestön toiminta pidetään mahdollisimman avoimena jäsenille, kävijöille, vapaaehtoisille ja toiminnasta kiinnostuneille. Järjestön ylläpitämissä toimipisteissä ja tapahtumissa voi toimia sovitusti vapaaehtoisena.

Asunnottomuutta kokevat ja kokeneet ovat osallistuneet järjestön toimintaan koko ajan yhdessä palkatun henkilökunnan kanssa. Vva ry:ssä asunnoton nähdään ensisijaisesti aktiivisena yhteiskunnan jäsenenä eikä vain auttamistyön kohteena. Vva ry:llä ei käytetä asiakas -sanaa, vaan puhutaan jäsenistä tai kävijöistä. Kävijöitä osallistuu järjestön arkeen sekä tapahtumiin.

Vapaaehtoisia osallistuu lähes kaikkien järjestön toimipisteiden toimintaan. Merkittävimmät vapaaehtoistoiminnan toimintapaikat ovat Vepa, Vartiosaari sekä järjestön tapahtumat. Asunnottomien yön järjestämiseen osallistui v. 2024 yli 70 vapaaehtoistyöntekijää.

Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia suorittaa erilaisia opintoihin liittyviä kursseja osallistumalla järjestön toimintaan, kuten AMK- vapaaehtoistykurssia. Sosiaalista mediaa käytetään vapaaehtoisten rekrytoinnissa sekä vapaaehtoisten ja tehtävien koordinoinnissa. Facebookissa ja Instagramissa tehdään järjestön toimintaa näkyväksi.

Asunnottomuutta kokeneita voidaan palkata järjestöön töihin, työharjoitteluun tai vapaaehtoiseksi. Vartiosaaren ja Soldiksen päihdeettömissä toimintakeskuksissa vapaaehtoistyötä tehdään yhteisöllisessä kontekstissa, ja monet järjestön kävijöistä ovat löytäneet paikasta itselleen vapaaehtoistyön toiminta-areenan.

Vapaaehtoistoiminnan ASVA-hanke päättyy vuonna 2024. Toimintaan osoitetaan resursseja järjestön muista rahoituskohteista.

7. Vartiosaari ja Soldis

Vartiosaaren ja Soldiksen toiminnot ovat järjestön päihteetöntä matalan kynnyksen virkistystoimintaa asunnottomille ja asunnottomuutta kokeneille päihdesairauksista toipuville. Vartiosaaren toimintaan haetaan rahoitusta Helsingin kaupungin järjestöavustuksesta.

7.1 Soldis- päihteetöntä ryhmätoimintaa

Vva ry:llä on Helsingin kaupungilta vuokralla mantereen puolella Vartiosaarta vastapäätä sauna ja talorakennus osoitteessa Ramsinniementie 47. Kiinteistössä toimii ja toiminnasta vastaa päihteetön vertaisyhteisö. Soldiksen siirtymistä omavaraiseksi toimijaksi edistetään.

Yhteisö pitää kokouksia säännöllisesti, yleensä neljä kertaa viikossa. Tarpeen mukaan Soldiksessa järjestetään erilaisia talkoo-, siivous- ja kunnostuspäiviä. Palanutta saunarakennusta ja vakuutusyhtiön osin korvaamaa saunarakennusta edistetään talkoovoimin valmiiksi.

Päihteetön yhteisö järjestää Soldiksessa kaiken toiminnan ja ryhmämuotoisen tukitoiminnan. Siivous- ja ylläpitotalkoita järjestetään Soldiksessa läpi vuoden. Soldiksessa voidaan järjestää juhannusjuhlat sekä muita tapahtumia.

7.2 Päihteetöntä virkistystä ja toimintaa Vartiosaaressa

Vailla vakinaista asuntoa ry:llä on Helsingin Vartiosaaressa toiminta- ja virkistyspaikka, joka on yhdistyksen kävijöiden, jäsenten ja yhteistyökumppaneiden käytössä sovitusti. Vartiosaaren toimipaikka tukee kävijöidensä päihteettömyyttä ja tarjoaa mahdollisuuden lepoon ja lomailuun. Vartiosaareen voit tulla päiväretkelle tai viettämään mökkielämää. Toiminta saaressa perustuu vapaaehtoisuuteen, yhteisöllisyyteen ja päihteettömyyteen ja se täydentää Helsingin kaupungin palveluita.

Vartiosaaren toimintakausi kestää toukokuusta lokakuuhun. Vartiosaaren toimipisteessä kävijät pääsevät irtautumaan arjesta, rauhoittumaan ja nauttimaan luonnosta päihteettömässä ympäristössä. Kävijöillä on mahdollisuus selvittää elämäntilannettaan vertaisten ja järjestön ammattityöntekijöiden tuella saaresta käsin, tai ladata voimavaroja tulevaa varten. Mahdollisuus osallisuuteen on merkittävässä asemassa saaritalon toiminnassa, ja kävijät osallistuvat aktiivisesti saaritalon arkeen ja tapahtumiin. Vartiosaareen rakennettiin kesäksi 2024 kanoille aitaus, johon hankittiin vuokrakanat. Kokemukset olivat hyviä ja Vartiosaaressa kävijät ja vapaaehtoiset huolehtivat kanoista koko kesän.

Eläinten ylläpito, hoito ja hoiva edesauttoivat Vartiosaaren kävijöiden ja vapaaehtoisten fyysistä, psyykkistä, sosiaalista ja emotionaalista hyvinvointia. Kanoista huolehtiminen tarjosi kävijöille mahdollisuuden osallisuuteen, onnistumisen kokemuksiin ja merkityksellisyyteen. Kanojen ylläpito ja niiden läsnäolo toi sisältöä ja iloa saaren arkeen. Tutkimusten mukaan eläimen läsnäolo ja toiminta niiden kanssa mm. rauhoittavat levottomuutta ja edistävät keskittymiskykyä, lisäävät turvallisuuden tunnetta ja luottamusta sekä lievittävät jännitystä sosiaalisissa tilanteissa.

Seuraavaksi kesäksi hankitaan myös kanat ja kehitetään myös yhdessä eläinavusteista ammattilaistyötä tekevien yhteistyökumppaneiden kanssa, ja tuodaan mukaan opetuksellisia ja/tai kuntouttavia elementtejä.

Vartiosaaressa käy myös erilaisia ryhmiä viettämässä aikaa, virkistäytymässä tai järjestäen erilaisia ryhmätoimintoja. Vartiosaari toimii myös päihteettömänä paikkana hoitopaikkojen välillä.

Liikkuvan tuen työntekijä koordinoi toimipisteen toimintaa ja vapaaehtoiset ja työkokeilussa olevat auttavat saaren toiminnan pyörittämisessä. Vartiosaaressa järjestetään siivous- ylläpito- ja puutalkoita, joihin osallistuu vapaaehtoisia ja järjestön henkilökuntaa. Saaren sähkökulutusta ja hintaa seurataan. Kesällä 2025 maalataan rakennuksia, jotka vaativat suojausta.

8. Jäsentoiminta

Vva ry:n jäsenistö koostuu pääosin asunnottomuutta kokevista tai aiemmin elämässään kokeneista ihmisistä, järjestön henkilöstöstä, toimintaan osallistuvista vapaaehtoisista, yhteistyökumppaneista ja muista toimintaa tukevista henkilöistä. Suurin osa jäsenistä ovat pääkaupunkiseudulla. Asunnottomat ihmiset ovat vapautettuja ensimmäisen vuoden jäsenmaksusta, näin liittymiskynnys on matala.

Jäsenet voivat osallistua järjestön päätöksentekoon sääntömääräisissä vuosikokouksissa, jotka pidetään keväällä ja syksyllä. Jäsenet saavat kutsun vuosikokoukseen sekä muistutuksen sähköpostitse. Kutsu julkaistaan paikallislehdessä viimeistään kata viikkoa ennen kokousta, sosiaalisessa mediassa ja jaetaan matalan kynnyksen toimipisteissä. Asunnottomuutta kokeneita voidaan valita yhdistyksen hallituksen jäseniksi, mikäli henkilöillä itsellään löytyy kiinnostus ja valmius tehtävää kohtaan.

Järjestö tarjoaa jäsenistölle erilaisia osallistumismahdollisuuksia, sekä toiminta-areenan taiteilijoille ja muille sidosryhmille osallistua asunnottomuuden poistamiseen.

Yhdistyksen aktiivisesti toimintaan osallistuvien jäsenten määrä on pieni, kaikkia jäseniä ei tavoiteta perinteisten kanavien kautta. Valtaosa jäsenistä haluaa tukea jäsenyyden kautta järjestöä taloudellisesti tai tuotelahjoituksin, muttei erinäisistä syistä pysty olemaan toiminnassa mukana tai osallistua vuosikokouksiin.

Jäsenille lähetetään uutiskirje neljä kertaa vuodessa, postitetaan tai toimitetaan Aukki-lehti ja vuosikertomus. Tapahtumista tiedotetaan verkkosivuilla sekä sosiaalisen median kautta. Monet jäsenet saavat tietoa tapahtumista yhdistyksen matalan kynnyksen toimintojen kautta. Jäsenetuna jäsenet voivat yöpyä nimelliseen hintaan Vartiosaaren toimintakeskuksessa.

Tilaisuuksiin osallistuminen toteutetaan matalan kynnyksen periaatteella, ja jäsenistön mielipidettä kuullaan myös epävirallisissa yhteyksissä, jotta mahdollisimman moni saa äänensä kuuluviin.

9. Tapahtumat

Järjestö osallistuu lukuisiin yhteistyökumppaneiden tapahtumiin eri puolilla Suomea tarkoituksenaan mm. kohderyhmän tavoittaminen, vaikuttamistyö ja tietouden lisääminen sekä naapurustotyö. Järjestön henkilöstö tarjoaa asiantuntijapuheenvuoroja, neuvontaa- ja ohjausta, rekrytoi vapaaehtoisia ja toteuttaa vaikuttamistyötä tapahtumissa. Henkilöstö pyrkii olemaan mukana tapahtumien suunnitteluissa, jotta järjestön intressi ja kohderyhmän tarpeet tulisivat huomioituksi.

Helsingissä Kujato-verkoston tapahtumissa edistetään järjestön kohderyhmän ja kaupunkilaisten kohtaamista, vahvistetaan eri väestöryhmien välistä dialogia tavoitteenaan turvallinen asuminen ja naapuruus. Perinteeksi muodostuneet Ystävänäpäivän tapahtuma ja Joulun unelma tavoittavat sekä järjestön potentiaalista kohderyhmää että kaupunkilaisia. Pasilan naapuruusviikoilla vahvistetaan naapuruussuhteita ja järjestötyön tunnettavuutta.

Vva ry järjestää kävijöilleen myös omia tapahtumia mm. Juhlapyhinä. Tapahtumien keskiössä ovat kävijöiden osallistumismahdollisuuksien ja hyvinvoinnin edistäminen, mielekkään ja yhteisöllinen tekeminen. Tapahtumiin pyritään tuomaan ilmaisia erikoispalveluja esim. parturointia, jalkahoitoa, hammashoitoa tai muita kävijöiden hyvinvointia, osaamista tai tietoutta lisääviä palveluita.

9.1. Asunnottomien yö 17.10

Asunnottomien yö on vuoden päätapahtuma, jota Vva ry tuottaa ja koordinoi Helsingissä. Tapahtuman järjestämisessä on mukana Asunnottomien yön kansalaisliikkeen verkoston jäsenjärjestöjä. Tapahtuma järjestetään vuosittain YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisena päivänä 17.10. Asunnottomien yön vuotuinen teema nousee ajankohtaisesta asunnottomuustilanteesta ja se päätetään yhdessä kansalaisliikkeen toimijoiden kanssa.

Asunnottomien yö on kansalaisliike, joka kokoaa yhteen useita toimijoita yhteiskunnan eri sektoreilta. Kansalaisliikkeen toimijat järjestävät Asunnottomien yön tapahtumia ympäri Suomen. Asunnottomien yön kansalaisliikkeen koordinoijana Vva ry ylläpitää kansalaisliikkeen verkkosivuja; ylläpitää valtakunnallista verkostoa ja tiedottaa vuoden teemasta; tukee muita paikkakuntia tapahtumien suunnittelussa liikkeen arvojen ja sääntöjen mukaisesti; koordinoi valtakunnallista viestintä, laatii viestintämateriaalit ja liikkeen yhteisen kannanoton.

Vuonna 2025 Helsingin päätapahtuman suunnittelu aloitetaan alkuvuodesta. Järjestön sisältä kootaan tiimi suunnittelun tueksi. Päävastuun tapahtuman tuottamisesta kantaa vapaaehtoistoiminnasta ja tapahtumista vastaava osallisuuskoordinaattori. Tapahtumaviestintä toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Vuonna 2025 Asunnottomien yön kansalaisliikkeen verkkosivut uusitaan tai liitetään osaksi Vva ry:n verkkosivuja, tarkoituksenaan sujuvoittaa tapahtumatiedottamista.

10. Yhteishankkeet

10.1 Asunto ensin - Verkostokehittäjät

Y-säätiö hakee jatkorahoitusta Stealta Verkostokehittäjät -toiminnalle. Toiminnan tarkoituksena on Asunto ensin-periaatteen mukaisen työn, työorientaation, ja menetelmien juurruttaminen asunnottomuustyöhön koulutuspäivien, kehittämisspilottien, valmennuksien, ja viestinnän avulla. Valtakunnallisen vakiintuneen verkostotyön ja yhteiskehittämisen jatkaminen yhdessä asunnottomien, asukkaiden ja henkilöstön kanssa kumppanuuksien asiantuntemusta hyödyntäen. Verkostokehittäjät tekee myös kansainvälistä yhteistyötä ja järjestää vuosittain opintomatkan tarkoituksenmukaiseen kohteeseen ja maahan.

10.2 Kämpä & Duuni- toiminta yhteistyössä Saton ja Kuntoutussäätiön kanssa

Kämpä ja duuni on alun perin Vailla vakinaista asuntoa (VVA) ry:n, SATO Oyj:n ja Kuntoutussäätiön vuonna 2017 luoma toimintamalli asunnottomuutta kokeville työpaikan, toimeentulon ja vakituisen asunnon saamiseksi sekä oman elämänhallinnan parantamiseksi. Vuodesta 2023 lähtien toimintamallia toteutetaan VVA ry:n ja SATOn välisenä yhteistyönä. VVA ry:llä toiminnasta vastaavat asumisneuvoja Ulla Pyyvaara ja asiantuntija Heini Puurunen.

Kämpä ja duuni toimintaan osallistuvat sitoutuvat sen tavoitteisiin ja toimintaehtoihin ja saavat tarpeisiinsa sopivan vuokra-asunnon (SATO), tukea ja apua muuttoon liittyviin järjestelyihin ja asumisen sujumiseen (VVA ry ja SATO) ja mahdollisia kontakteja työn hakuun kumppaniverkostoista (SATO).

10.3 LIITO – Liikkuva toimintakeskus

Hanke mahdollistaa mielekästä ja merkityksellistä asunnottomuutta kokevien ja kokeneiden osallisuutta tukevaa ja stigmaa poistavaa vapaaehtoistoimintaa, jossa asunnottomuutta kokeneiden voimavaroja ja vahvuuksia tuodaan näkyviin. Vapaaehtoiset saavat valmiuksia haavoittuvassa asemassa olevien parissa työskentelyyn ja vahvistavat hanketiimiä, joka tekee kohtaavaa, haittoja vähentävää työtä kadulla ja julkisessa ja puolijulkisessa tilassa. Hanke toteutuu jos rahoitus myönnetään.

10.4 Innovative Approaches Tackling Long-Term Unemployment - hanke

Vva ry on mukana Unkarilaisen Shelter Foundationin kanssa yhteistyössä Innovative Approaches Tackling Long-Term Unemployment -hankkeessa, jossa pitkäaikaistyöttömyyttä kokevat henkilöt saadaan Suomessa työllistettyä Sote-alalle matalalla kynnyksellä. Hanke on osa European Social Fund+ (ESF+) Social Innovation+ (SI+) aloitetta.

10.5 Access to cancer care for vulnerable groups in Europe - tutkimushanke

Vva ry osallistuu Norjalaisen CHAIN – Center for Global Health Inequalities Research –organisaation koordinoimaan tutkimusankkeeseen, jossa kartoitetaan asunnottomuutta kokevien ihmisten kokemuksia syöpähoitoon pääsystä. Tutkimushanke tuottaa tietoa Euroopan komission tutkimuskeskukselle (Cancer Inequality Register of the European Commission Joint Research Center - JRC).

10.6 ESR Itää-hanke

Itää-hanke on Humanistisen ammattikorkeakoulun koordinoima ryhmähanke, joka toteutetaan 2025 - 2027. Hankkeen osatoteuttajina toimivat Vailla vakinaista asuntoa ry ja SAMHA RY. Hanke pyrkii vastaamaan syrjäytymisen haasteeseen innovatiivisella tavalla tarinankerronnan keinoin. Hanke toteutuu jos rahoitus myönnetään.

10.7. Erasmus+ hanke Women's Voices – Putting Women's Visual Voices at the Heart of Homelessness Support (Women's Voices)

Vva ry pyydettiin nopealla aikataululla mukaan hankkeeseen, koska toiselle suomalaiselle kumppanille tuli muutoksia.

Hankeaika: 1.9.2024 – 30.4.2027 (32 kk)

Kumppanit: BMSZKI, Unkari (koordinaatio); Kralji ulice, Slovenia; Pelastusarmeija, Ranska; FEANTSA; SOMOS, Portugali; South East Technological University, Irlanti; Y-Säätiö, Suomi (yhteistyökumppanina Suur-Helsingin Valkonauha; VVA ry)

Tavoite

Hankkeen tavoitteena on parantaa asunnottomana elävien naisten tukemista erityisesti heidän turvallisuutensa osalta. Palveluissa työskentelevän henkilöstön on vaikea tietää, miten vastata naisille, koska heidän erityistarpeitaan ei tunneta. Hankkeessa pyritään korjaamaan tätä puutetta luomalla yhdessä henkilökunnan ja naisten kanssa naisten kokemuksiin perustuva opetussuunnitelma, jonka tarkoituksena on "opettaa" henkilökunnalle heidän tarpeitaan osallistavaa valokuvausmenetelmää, PhotoVoicea, käyttäen, jossa valokuvat ja naisten kertomukset yhdistyvät.

Toteutus

Alustava osallistava tutkimus PhotoVoicen avulla:

- * yhteinen koulutustilaisuus kouluttajille menetelmistä
- * paikallisia työpajoja henkilökunnan ja asunnottomien naisten kanssa
- * yhteinen koulutustilaisuus - tulosten palauttaminen ja opitun analysointi

Koulutuspaketin kehittäminen

- * Train the Trainer

- * paikalliset ja kansainväliset pilottikoulutukset
- * koulutuspaketin viimeistely

Levittäminen ja vaikuttamistyö

Tulokset

Henkilöstölle: parempi ymmärrys naisten palvelukokemuksista ja erityisistä tuen tarpeista. Uusia taitoja ja välineitä.

Asunnottomille naisille: tehokkaampi tuki palveluissa, useammat naiset pääsevät palveluihin, voimaantuminen osallistumisen kautta.

Kumppanijärjestöjen kannalta: naisille tarjottavien palvelujen parantaminen, demokraattisempi lähestymistapa tutkimuksen tekemisessä ja koulutuksen järjestämisessä. Koulutusvälineet.

Laajemman verkoston kannalta: lisääntynyt ymmärrys naisten asunnottomuudesta kerrannaisvaikutusten ansiosta.

11. Sidosryhmät ja valtakunnallinen yhteistyö

Vva ry tekee yhteistyöstä useiden kumppaneiden kanssa koska kohderyhmä hyötyy eniten laajalaisesta yhteistyöstä.

Vva ry:n pääyhteistyökumppanit vuonna 2025 ovat STEA Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustussasto (rahoitus ja tulosten ja vaikutusten levittäminen), Helsingin kaupunki (asunnottomien palvelut, järjestöyhteistyö), Vantaan kaupunki/HYTE alue (asumisen tuki), Y-säätiö (yhteistyösopimus asumisen tuki välivuokratuissa asunnoissa, Verkostokehittäjät, yleishyödyllisen AY-toiminnan yhteistyö ja kansainvälinen työ) RETS tukisäätiö (hankeyhteistyö) Ympäristöministeriö (asunnottomuusohjelma), Feantsa, Soste ry, EAPN-fin sekä muut asunnottomuustoimijat kansallisesti ja Euroopassa. Yritysyhteistyötä tehdään mm. Taloaseman, Skanskan, Mars Finlandin ja Sato Oy:n kanssa.

Vva ry toimii yhteistyössä myös Pro-tukipisteen, Peliklinikan, Positiiviset ry:n, Nuoriso-asuntoliiton, A-klinikkasäätiön, EHYT Ry:n, Helsingin vankilan, Suomenlinnan työsiirtolan, Uudenmaan sosiaalialan oppilaitosten, Sosiaali- ja terveysministeriön, Ympäristöministeriön, Tukikohta ry:n, Suomen Mielenterveysseuran, Emmauksen sekä Kuopion Sirkkulanpuiston toimintayhdistys ry:n kanssa.

12. Kansainvälinen yhteistyö

Vva ry osallistuu kattojärjestö Feantsan vuotuisen seminaariin sekä muihin mahdollisiin EPOCHin tapahtumiin ja kutsuttuna puhujana seminaareihin. Vva ry toimii verkostoissa, joiden kautta tehdään kansainvälistä yhteistyötä ja vastaanotetaan myös kansainvälisiä vieraita.

Henkilökunnan jäsenet voivat tehdä opintomatkoja toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisiin ulkomaisiin kohteisiin, mikäli järjestävä taho korvaa ne, esim. puhujakutsut ja eurooppalaiset yhteishankkeet. Järjestön työntekijät, luottamusjohto ja vapaaehtoiset voivat osallistua matkoille, mikäli taloudellinen tilanne sen sallii. Yhteistyötä tehdään Tanskassa toimivan Sandin sekä Barcelonassa toimivan Arrels Fundacion kanssa. Vva ry voi hakeutua mukaan kumppaniksi myös muihin toiminnan ja asunnottomuutta kokevien kannalta tarkoituksenmukaisiin Eu- hankkeisiin, Erasmus +, tai muihin kansainvälisiin hankkeisiin.

13. Henkilöstö ja hallinto

13.1 Henkilökunta ja hallitus

Järjestön toiminnasta vastaa sääntöjen mukaisesti vähintään kuusijäseninen hallitus ja toiminnanjohtaja. Hallituksen vastuu on kasvaneen henkilöstömäärän ja budjetin vuoksi suuri ja hallituksen jäseniltä edellytetään kykyä ymmärtää talouteen sekä raportointiin liittyviä asioita. Taloushallinto ostetaan talous- ja hallintosihteerin töitä lukuun ottamatta ulkopuoliselta palveluntuottajalta, joka on kilpailutettu hankintalain mukaan.

Palkatun henkilöstön määrä on tällä hetkellä n. 45, joista suurin osa toimii matalan kynnyksen välittömässä auttamistyössä sekä asumisyksiköissä. Henkilöstön rekrytoinnissa painotetaan kykyä osallistua järjestön strategian mukaiseen työhön. Vuonna 2025 henkilöstön määrää joudutaan arvioimaan uudelleen, riippuen Stean avustuspäätöksistä tai asumispalveluiden mahdollisuudesta tuottaa palveluja.

Henkilökunta kokoontuu neljännesvuosittain toimipisteittäin palaveriin arvioimaan toimintaa sekä kaksi kertaa vuodessa kehittämispäiville. Koko toiminnan arviointi tehdään edellisen vuoden päätyttyä vuoden 2025 alussa. Työsuojelutoimikunta kokoontuu neljä kertaa vuodessa ja kokousten sisällöissä huomioidaan työhyvinvointi sekä yhteistoimintalain uudet työntäjän velvoitteet.

Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan työnohjauksen ja työterveyshuollon kautta sekä kiinnittämällä huomiota työolosuhteisiin ja työilmapiiriin. Henkilöstö voi tilata ennalta sovitun määrän kulttuuri- ja liikunta- tai työmatkaseteleitä, mikäli taloustilanne sen mahdollistaa. Seteleistä voidaan periä omavastuuosuus. Työnantaja järjestää kaksi työhyvinvointipäivää vuoden aikana. Työterveyshuolto on lakisääteinen. Henkilöstöllä on ollut mahdollisuus lottaa lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi omavastuullinen terveysturvavakuutus, mutta avustuspäätösten jälkeen sitä joudutaan todennäköisesti arvioimaan.

13.2 Talous

Stean avustuksiin suunnitellut leikkaukset tulevat vaikuttamaan merkittäväällä tavalla yhdistyksen toimintaan ja kaikkia toimintoja ja palveluja ei todennäköisesti kyetä tuottamaan samantasoisesti kuin aiemmin.

Järjestö hakee rahoitusta vuodelle 2025 STEA:lta, säätiöiltä sekä hyvinvointialueilta. Stea on rahoituksellaan mahdollistanut Vva ry:n toimintaa useita vuosia, mutta oman varainhankinnan avulla voidaan varmistaa, että yhä useammalle järjestyy mahdollisuus itsenäiseen asumiseen; omaan kotiin. Järjestö käyttää talouden- ja kirjanpidossa ulkopuolista tilitoimistoa sekä virallista tilintarkastajaa. Järjestölle on palkattu talous- ja hallintosihteeri. Hallitus valvoo varojen käyttöä ja seuraa neljännesvuosittain ja tarvittaessa kuukausittain Vva ry:n talouden toteutumista. Järjestöllä on talous-, johto- ja hankintasäännöt, joissa on säädetty vastuut sekä vahvistettu euromääräiset rahat hankinnoille. Vva ry on osallistunut asunnottomien asumispalveluiden kilpailutuksiin ja tuottaa asumispalveluita toteuttaakseen perustehtävänsä.

Stean avustukset eivät ole suojassa valtionhallinnon leikkauksilta ja niitä aloitetaan tekemään jo vuonna 2025. Stea antaa uuden avustusehdotuksen vuodelle 2025 joulukuun alussa, joka määrittää yhdistyksen toimintojen laajuutta. Stean avustuksiin tulevat leikkaukset tulevat vaikuttamaan merkittäväällä tavalla yhdistyksen toimintaan ja kaikkia toimintoja ja palveluja ei kyetä tuottamaan samantasoisesti kuin aiemmin.

Hallituksen jäsenille voidaan maksaa työskentelystä pieni kokouspalkkio. Kävijöille voidaan maksaa toimintarahaa verotuksessa ja avustuslainsäädännössä määritellyin ehdoin. Henkilökunta voi osallistua toimipisteittäin ryhmätyönohjaukseen.

13.3 Varainhankinta

Järjestön tekee varainhankintaa ja tarjoaa yrityksille vaihtoehtoja tukea muun muassa järjestön matalan kynnyksen toimintaa. Varainhankintaa tehostaa sosiaalisen median kautta järjestötoiminnan näkyväksi tuova viestintä ja kampanjointi. Yhdistys voi myös tarjota mainostilaa järjestöä tukeville yrityksille ja tahoille. Vuonna 2025 järjestö edelleen tekee aktiivista varainhankintaa.

Vva ry on yleishyödyllinen toimija, joka voi toimintansa tukemiseksi kerätä varoja. Yhdistyksellä on poliisihallituksen myöntämä toistaiseksi voimassa oleva rahankeräyslupa RA/2021/964, joka on voimassa koko Suomessa Ahvenenmaata lukuun ottamatta toistaiseksi. Lahjoitustilin numero on FI95 8000 1770 5353 01.

Kerätyt varat käytetään asunnottomien parissa tehtävään matalan kynnyksen auttamis- ja kohtaamistyöhön, jonka tarkoituksena on varmistaa, että erityisen heikossa asemassa olevat ihmiset pääsevät tarvitsemiensa palveluiden ja asumisen piiriin ja saavat vaikuttaa saamiensa palveluiden laatuun.

Varoja voidaan käyttää seuraaviin tarkoituksiin: Yökiitäjän sekä liikkuvan tuen ja palveluohjauksen kuluihin sekä autojen huolto-, korjaus- ja käyttökuluihin; matalan kynnyksen päihteettömien virkistyspaikkojen kuluihin; Yökeskus Kalkkersin sekä Vertais- ja vapaaehtoistoimintakeskus Vepan toiminnan kuluihin sekä niissä asioivien ihmisten osallistumismahdollisuuksien lisäämiseen; asunnottomuuden vastaisen viestintä-, vaikuttamis- ja edunvalvontatyön kuluihin; kampanjoiden ja tapahtumien järjestämiseen; sekä lehtien, julkaisujen ja oppaiden tuottamiseen ja jakeluun.

Lisäksi varoja käytetään vapaaehtoistoimintojen järjestämiseen sekä asunnottomien akuuttiin avustamiseen perustarpeissa (suoja, ruoka, vaatteet, puhtaus, ensiapu ja turvallisuus) riippuen kunkin autettavan henkilökohtaisesta tarpeesta.

13.4 Toiminnan arviointi ja raportointi

Järjestöllä on laadittuna itsearvioinnin ja raportoinnin vuosikello (ARTSI), jonka avulla arvioidaan toimintaa ja kerätään tietoa rahoittajille ja sidosryhmille sekä viestinnän pohjaksi. Järjestön tapahtumiin ja koulutuksiin osallistuvilta kysytään arviointi- ja palautetietoa. Vuosikello sisältää toimenpiteet ja aikataulun niin palautteen keräämiselle eri sidosryhmiltä kuin omalta henkilöstöltä ja vapaaehtoisilta. Henkilökunta kokoontuu kuukausittain kokoukseen, jossa arvioidaan toimintaa sekä sen muutostarpeita. Henkilökunta tuottaa raportti – ja arviointitietoa kuukausittain sähköiseen järjestelmään Webropol. Vva ry:llä on raportointi- ja arviointitiimi, joka kokoontuu säännöllisesti. Koko henkilöstön kehittämis- ja arviointipäivä järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Viestintäpäällikkö seuraa viestinnän vaikuttavuutta ja järjestön näkyvyyttä Meltwaterin media- ja some-seurantapalvelun kautta sekä Facebookin, Instagramin statistiikan, X- Analyticsin (Twitter), Google Analyticsin kautta. Riippuen Stean tulevista leikkauksista, voi olla, että Meltwaterin seurantapalvelulle joudutaan etsimään edullisempi vaihtoehto.

Järjestö kerää medialta kuuntelu-, katselu-, lukukertojen määrät, mikäli se on mahdollista. Palautetta kerätään sekä kirjallisesti että suullisesti vapaaehtoisilta, työntekijöiltä, sidosryhmiltä, vierailijoilta, opiskelijoilta, tapahtumiin osallistuvilta, lahjoittajilta, yrityksiltä ja kävijöiltä. Myös työntekijöiden havainnot kirjataan. Vapaaehtoistyön palvelu Claralle joudutaan myös etsimään edullisempi vaihtoehto keräämään dataa jäsen- ja vapaaehtoisaktiivisuudesta sekä tukijoista.

Asunnottomuus on muuttunut aiempaa monimuotoisemmaksi ja vaikeammin hahmotettavaksi. Toimijoita ja hankkeita on paljon, ja järjestö on haluttu yhteistyökumppani, myös kansainvälisesti. Järjestön edustus on monen hankkeen ohjausryhmässä.

Vva ry:n oma toiminta on laajentunut, ja järjestö joutuu vastaamaan kentältä nopeastikin nouseviin tarpeisiin, kuten piiloasunnottomuuteen ja tilastoissa korostuvien ryhmien, kuten nuorten, maahanmuuttotasaustaisten ja talousahdingossa olevien auttamiseen. Tämä kaikki koordinoidaan pienillä resursseilla. Nykyiset resurssit riittävät osallistumiseen ja hyvään tiedonkeruuseen, mutta tiedon analysointiin ja sen laadukkaaseen hyödyntämiseen tarvitaan lisäresurssointia. Systemaattinen ja jatkuva arviointiprosessi ovat järjestön toimintojen kehittämisen kannalta ensiarvoisia.

Arviointi toteutetaan pääosin järjestön omana työn tehdyn arviointisuunnitelman mukaisesti käyttäen ARTSI-hankkeessa kehitettyjä malleja. STEA:n tuloksellisuus- ja vaikuttavuusselvityksen tekemiseen voidaan ostaa ulkopuolista apua. Raportointia selkeytetään ja yhdenmukaistetaan yhdessä työntekijöiden kanssa. Yhdistyksen työntekijät voivat osallistua rahoittajan ja muiden yhteistyökumppaneiden tarjoamiin arviointikoulutuksiin. Projektien ja toimintojen arvioinnissa voidaan käyttää yliopiston tutkijoiden sekä oppilaitosten opinnäytetöitä. Vva ry:ssä työharjoitteluaan suorittavat opiskelijat varmistavat jatkuvan työn sisältöjen tarkistamisen. Vva ry:n henkilökunta voi osallistua koulutuksiin koulutussuunnitelman mukaisesti. Työtä kehitetään

jatkuvasti koulutuksen, työnohjauksen, kehittämispäivien ja arviointisuunnitelman sekä osavuosiarvioinnin avulla.

11.Asumispalvelut

Vailla vakinaista asuntoa ry ylläpitää tarkoituksensa toteuttamiseksi asumispalvelutoimintaa. Järjestöllä on v. 2025 loppuun asti voimassa olevat ostopalvelusopimukset Helsingin kaupungin kanssa kahdesta yksiköstä. Asumispalvelut tuottavat miinusta ja niiden tuottamisen mahdollisuuksia joudutaan punnitsemaan vakavasti.

Suomen ensimmäinen Asunto ensin -yksikkö Sällikoti on koti 28 pitkään asunnottomalle miehelle. Helsingin Diakonissalaitos irtisanoi Vva ry: n vuokrasopimuksen kiinteistöstä, jossa Sällikoti on sijainnut vuodesta 2007.

Vva ry vuokraa A-klinikkasäätiöltä uusia väliaikaisia tiloja Leppävaarasta ja etsii uutta kiinteistöä Helsingistä, jossa voi tuottaa Sällikodin palvelua. Vva ry on osallistunut Helsingin kaupungin kilpailutukseen ja tuottaa tuen Tilapäismajoitus Tuvassa 50 asukkaalle vuosina 2024–2025, ellei joudu sulkemaan palvelua etuajassa taloudellisen tilanteen vuoksi.

11.1 SÄLLIKOTI - Asumisyhteisön tuettu asunto on koti

Sällikoti on 28-paikkainen pitkäaikaisasunnottomille helsinkiläisille tuettua asumista tarjoava asumisyksikkö. Asumisyksikkö toimii Asunto ensin -periaatteella. Vva ry vuokraa A-klinikkasäätiöltä väliaikaiset tilat Leppävaarasta, kunnes löytää uudet tilat Helsingistä, viimeistään kuitenkin vuoden 2025 loppuun mennessä.

11.2 Asumisyksikön palvelun erityispiirteet

Sällikoti perustettiin vuonna 2007 viisivuotisena RAY: n rahoittamana pilottihankkeena, jonka tarkoituksena oli kehittää asumispalvelu pitkään asunnottomana (+10v) olleille, keski-ikäisille (+40v) miehille, joiden pääpäihde oli alkoholi. Kohderyhmä muodostui valtaosin pitkäaikaisasunnottomista, ja sen hetkessä palvelujärjestelmässä ei ollut soveltuvia tuetun asumisen muotoja heidän pitkäaikaiseen asuttamiseensa. Sällikoti toimi näin ollen pilottina nykyiselle Asunto ensin- mallin asumiselle.

Sällikodin asukkaat ovat lähes kaikki pitkään asunnottomina olleita, iäkkäitä miehiä. Asukkaiden keski-ikä on yli 60 vuotta ja valtaosalla heistä on kymmeniä vuosia kestänyt päihdeongelma. Koska Sällikoti aloitti hankkeena ja toimi kaikkien asunto ensin -mallisten yksikköjen pilottina asukkaiden profiili on hyvin homogeeninen. Asukkailla on pitkän asunnottomuustaan vuoksi pitkäaikaisia, usein kroonistuneita, ongelmia ja sairauksia. Uuden asukkaan toimintakyky on usein Sällikotiin muuttaessa pysyvästi alentunut somaattisten sairauksien, vammojen ja neurologisten vaurioiden sekä päihteiden käytön seurauksena.

11.3 Palvelun tavoitteet

Jokainen asukas kohdataan yksilönä, jonka palvelu räätälöidään hänelle sopivaksi. Aukkaat ovat iäkkäitä ja huonokuntoisia, ja kuuluvat ryhmään, joka usein sivuutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Tästä syystä asumisen alussa on tärkeää tehdä perusteellinen kartoitus asukkaiden toimintakyvystä ja mahdollisista sairauksista, ja saattaa heidät sellaisten palveluiden piiriin, joita he tarvitsevat, ja joihin heillä on oikeus. Tärkeää on, että tämä tehdään yhdessä asukkaan kanssa, siten että asukkaan itsemääräämisoikeutta ja oikeutta omaan kotiin kunnioitetaan.

Sällikodin palvelun ensisijainen tavoite on tarjota asukkaalle koti, ja riittävä tuki asumiseen. Kuntoutumistavoitteet määritellään yhdessä asukkaan kanssa, iäkkäitä asukkaita ei ”pakkokuntouteta”, vaan keskitytään toimintakykyä ylläpitäviin toimiin, jos asukas niin haluaa. Asukkaita ohjataan päihdehuollon palveluihin, jotta toimintakyky säilyy, ja päihteidenkäytöstä aiheutuvia ongelmia saadaan vähennettyä. Jos asukkaan tavoitteena on kuntoutua päihdeongelmasta, häntä tuetaan siinä. Yksikössä on käytössä sairaanhoitajan palvelut. Henkilökohtaiseen hygieniaan ja kodinhoitoon kiinnitetään erityistä huomiota, koska asukkaiden iän takia moni tarvitsee erityistä tukea näissä asioissa.

Asumisyksikössä on tärkeää välttää laitosmaista ympäristöä, jossa ”hoidon” sisältö määritellään yksikön tavoitteiden mukaan. Tuki räätälöidään aidosti asukkaan oman tahdon mukaisesti, jos asukkaalla on tavoitteena siirtyä itsenäisempään asumiseen, laaditaan suunnitelma, jossa kartoitetaan ne asumisen osa-alueet, joita kehittämällä tämä on mahdollista. Jos asukas haluaa vain turvallisen kodin loppuelämänsä ajaksi, ja riittävän tuen, jotta kykenee säilyttämään asuntonsa, on tämä mahdollisuus heille suotava; Sällikodin asukaskunnan iän huomioon ottaen.

11.4 Toiminnallisuus ja yhteisöllisyys asumisyhteisössä

Lähes kaikki yksikön asukkaat ovat vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeellä, ja monella on paljon toimintakykyä alentavia sairauksia tai vammoja. Siitä huolimatta monet asukkaat kaipaavat omiin kykyihinsä soveltuvaa toimintaa. Koska suurimmalla osalla asukkaista päihteidenkäyttö on hyvin runsasta, on toiminnan oltava hyvin matalalla kynnyksellä järjestettävää, pieni päihtymys on sallittava, ja osallistuminen pitää olla mahdollista ilman suuria valmisteluja, silloin kun ihmisen toimintakyky on parhaimmillaan. Yksikössä voidaan teettää halukkaille pieniä siivous- ja pihanhoitotöitä työtoimintana, ja yhdistyksen tapahtumat ja järjestötoiminta tarjoavat halukkaille mahdollisuuden osallistumiseen. Työvalmentajan palvelut ovat saatavilla myös Sällikodissa.

Yksikössä pidetään viikoittain asukaskokous ja ruokailu, tieto- ja bingoilpailu sekä yhteinen kahvitilaisuus. Sällikotiin otetaan vastaan lahjoitusruokia, joita jaetaan asukkaille, ja joista on mahdollista valmistaa yhteisiä aterioita. Yksikön jokaisessa kerroksessa on yhteistila, rentoutumistila ja keittiö.

Kesällä grillataan pihalla, ja tehdään retkiä. Retkiä varten asukkaiden käytössä on yhdistyksen kesähuvila Vartiosaaressa, jossa yksikön asukkaat voivat myös viettää pidempiä virkistysjaksoja ilman tavallista yöpymismaksua. Huvilalla on käytössään useita veneitä ja kalastusvälineet, ja tietysti sauna. Huvilalla on myös mahdollisuus yöpyä jurtassa. Asukkaat ovat käyneet retkillä myös mm. Lapissa ja vuokranneet mökkejä myös muualta Suomesta.

Yksikön työskentelytavassa painottuu välitön yhdessäolo ja epämuodollinen kommunikaatio, henkilökunta on kokenutta ja tuttua. Kaikessa toiminnassa painotetaan kodinomaisuutta, ja vältetään laitospaisia piirteitä. Sällikodista ei pääosin muuteta enää omaan itsenäisempään asuntoon, mutta sellaisia asukkaita ketkä haluavat ja joilla on resursseja, tuetaan muuttamaan omaan asuntoon.

11.5 Päihde- ja mielenterveysongelmaisten ryhmämuotoinen tilapäinen asuminen TUPA

Vva ry on vuokrannut 50 asukaspaikkaa käsittävän kiinteistön Itä-Pasilasta. Vva ry on osallistunut Helsingin kaupungin kilpailutukseen Tuvan palveluiden osalta, ja palvelua tuotetaan vuonna 2025, mikäli saa palvelun tuottamisen kulut tasapainoon.

Tilapäismajoituksen yksikössä työskentelee ammattitaitoinen kokenut henkilökunta, joilla on kokemusta mielenterveys- ja päihdeongelmaisten asiakkaiden kohtaamisesta. Työntekijät omaavat kokemusta haittoja vähentävästä hoitotyöstä, päihdetyöstä, korvaushoidosta, psykiatrian hoitotyöstä sekä asumisyksikössä tehtävästä työstä. Tilapäismajoituksessa työskentelee asumisohjaaja, jonka vastuulla on erityisesti työtoiminnan ja vapaa-ajan ohjaus sekä kokemusasiantuntijoita sekä vertaisia. Henkilökunnalla on valmiudet erilaisten asukkaiden kohtaamiseen, heidän erityistarpeensa huomioiden.

11.6 Asuminen tilapäisyksikössä tähtää alusta alkaen pysyvän asumisen järjestämiseen

Asukas saa ohjausta ja tukea/neuvontaa sosiaaliseen tilanteeseen, asukasta tuetaan arjen asumisen taidoissa. Työntekijät ohjaavat asukkaita myös tarvittaessa asianmukaisiin ja oikea-aikaisiin hoitokontakteihin yksilöllisen tarpeen mukaan. Työryhmä tuntee Helsingin sidosryhmät, terveydenhuollon ja sosiaalialan palvelut, joiden kanssa yhteistyö on tiivistä ja aktiivista.

Tilapäismajoituksen yksikössä asukasta kannustetaan ja motivoidaan osallistumaan asumisyksikössä järjestettävään toimintaan sekä yksikön ulkopuoliseen toimintaan. Tilapäismajoituksen yksikössä asukkaan on mahdollista osallistua viikoittain järjestettävään ryhmätoimintaan, työtoimintaan sekä virkistystoimintaan. Osa yhteistilojen siivouksesta voidaan toteuttaa ahkeruusrahalla tai muun työvoimapoliittisen tuen kautta, jos yksikön asukkaista löytyy halukkaita. Yhteisöllisyyden edistäminen on keskeinen työskentelytapa asumisyksikössä. Vva ry:n muut järjestölähtöiset toiminnot ovat tilapäisyksikön työn tukena; Vartiosaaren toimintakeskus, erilaiset ryhmä- ja vapaa-ajan toiminnot sekä maahanmuuttoasioiden asiantuntijan palvelut.

Asumisyksikössä aktiivinen ympäristötyö on olennainen osa asumisyksikön arkea, jotta ympäristö pysyy rauhallisena ja on kaikille turvallinen. Henkilökunta puuttuu tarvittaessa asumisyksiköiden asukkaiden tai vierailijoiden aiheuttamiin häiriöihin ympäristössä.

Asumisen aikana asukasta tuetaan aktiivisella työotteella kohti itsenäistä asumista. Asumisen aikana pyritään löytämään keinoja asukkaan voimavarojen ja vahvuuksien löytymiselle. Asukasta tuetaan omaan talouteen liittyvien asioiden hoitamisessa ja niiden vastuuttamisessa. Asukkaan kanssa tehdään aktiivista työtä jatkoasumisen löytymiseksi ja työskennellään asuttamisen esteiden poistamiseksi. Asukkaita kannustetaan kuntouttaviin työtoimintoihin, palkkatukitoihin, opintojen pariin, sekä luomaan ympärilleen häntä tukeva verkosto ja oikea-aikaiset palvelut.